

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra aplikované ekonomie a ekonomiky

Diplomová práce

Financování vybrané obce

Vypracovala: Bc. Lenka Humpálová
Vedoucí práce: doc. Ing. Martina Novotná, Ph.D.

České Budějovice 2022

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Lenka HUMPÁLOVÁ
Osobní číslo: E20506
Studijní program: N0413A050036 Ekonomika a management
Studijní obor:
Téma práce: Financování vybrané obce
Zadávací katedra: Katedra aplikované ekonomie a ekonomiky

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat možnosti financování vybrané obce včetně zohlednění vlivu daňového balíčku jak na příjmové tak výdajové stránce rozpočtu.

Osnova:

1. Územní samospráva
2. Hlavní zdroje financování
3. Rozpočtové určení daní
4. Dopad daňového balíčku na obce
5. Charakteristika vybrané obce z hlediska vývoje rozpočtu
6. Provázanost rozpočtu vybrané obce s koncepcemi plánu rozvoje
7. Komparace zdrojů financování vybrané obce v čase případně v prostoru
8. Návrhy, náměty na zlepšení finanční situace vybrané obce

Rozsah pracovní zprávy: 50-60 stran
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- Farvacque-Vitkovic, C. D., & Kopanyi, M. (Eds.). (2014). *Municipal finances: A handbook for local governments*. The World Bank.
- Crossman, H., & Fischer, D. (2016). Participatory Budgeting and transparency in municipal finances. *Journal of Accounting, Ethics and Public Policy*, 17(3).
- Vítková, P. (2018). *Rozpočtové hospodaření územních samosprávných celků: praktická příručka* (2. vydání). Dagmar Sedláčková – EconomPress.
- Provazníková, R. (2015). *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe* (3. aktualizované a rozšířené vydání). Grada Publishing.
- Sedmíhradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer.
- Veřejná správa online. *Deník veřejné správy*. Online. Dostupné na < <http://denik.obce.cz/> >.

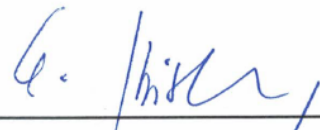
Vedoucí diplomové práce: Ing. Martina Novotná, Ph.D.
Katedra aplikované ekonomie a ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: 20. února 2021
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2022

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

prof. Ing. Eva Kislingerová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 22. února 2021

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

23. 9. 2021

Bc. Lenka Humpálová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé diplomové práce paní doc. Ing. Martině Novotné, Ph.D. za trpělivý a odborný přístup, cenné rady, připomínky a také čas, který věnovala vedení této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za podporu při studiu. Poděkování patří i paní Lence Malé, starostce obce Srubec, za vstřícnou spolupráci a poskytnutí potřebných informací a materiálů.

Obsah

1	ÚVOD.....	8
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	9
2.1	Struktura územní veřejné správy v České republice	10
2.2	Vývoj územní samosprávy	11
2.3	Financování veřejné správy.....	13
2.4	Hospodaření obcí	13
2.4.1	Rozpočtový výhled.....	15
2.4.2	Rozpočet.....	15
2.4.3	Rozpočtový proces	17
2.4.4	Kontrola hospodaření obce.....	20
3	HLAVNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ	21
3.1	Daňové příjmy.....	21
3.1.1	Místní poplatky.....	22
3.1.2	Správní poplatky.....	23
3.2	Nedaňové a kapitálové příjmy	23
3.3	Transfery a dotace	24
3.4	Výdaje	26
3.5	Vztah výdajů a příjmů.....	26
3.6	Zadluženost obcí	27
3.7	Finanční analýza obcí.....	29
4	ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ.....	30
4.1	Dopad daňového balíčku na obce	34
5	CÍL A METODIKA PRÁCE.....	37
6	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE SRUBEC.....	39
6.1	Charakteristika Srubce z hlediska vývoje rozpočtu	43
6.2	Analýza hospodaření obce	47

6.3	Příjmová stránka.....	49
6.3.1	Analýza daňových příjmů obce.....	49
6.3.2	Shrnutí	53
6.3.3	Nedaňové příjmy obce.....	54
6.3.4	Kapitálové příjmy obce	54
6.3.5	Transfery a dotace	55
6.3.6	Ostatní příjmy.....	58
6.3.7	Shrnutí	58
6.4	Výdajová stránka.....	58
6.4.1	Běžné výdaje	59
6.4.2	Kapitálové výdaje.....	61
6.5	Shrnutí.....	61
6.6	Financování	61
7	PROVÁZANOST ROZPOČTU OBCE S KONCEPCEMI PLÁNU ROZVOJE	63
7.1	Výsledek srovnání jednotlivých koncepcí	64
8	KOMPARACE ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ OBCE V ČASE, PŘÍPADNĚ PROSTORU	65
8.1	Příjmy.....	65
8.2	Výdaje	66
9	NÁVRHY, NÁMĚTY NA ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE OBCE	67
10	ZÁVĚR.....	68
	SUMMARY	70
	Seznam použité literatury.....	71
	Seznam obrázků, tabulek a grafů	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Financování obcí je diskutovaným tématem nejen na zasedáních zastupitelstev daných obcí, ale především mezi občany, kteří v těchto obcích žijí. Obce, jako územní samosprávné celky, mají podle Ústavy České Republiky právo na samosprávu. Jsou zodpovědné nejenom za samostatnou působnost, ale i za výkon přenesené působnosti. K jejímu financování slouží sdílený daňový výnos, dotace a správní poplatky. Obce jako veřejnoprávní korporace mohou mít vlastní majetek a hospodařit podle vlastního rozpočtu. Dohled nad tímto rozpočtem vykonává podle sledovaných finančních ukazatelů Ministerstvo financí. Ministerstvo vnitra je poté zodpovědné za přípravu podkladů státního rozpočtu pro část věnovanou příspěvku obcím, krajům a hlavnímu městu Praze. S nástupem koronavirové pandemie se velmi zhoršila ekonomická situace v zemi a dopad měla samozřejmě i na obce. Již v roce 2020 došlo ke snížení daňových příjmů.

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala „Financování vybrané obce“. Vybranou obcí je obec Srubec, protože v dané obci nejen žijí, ale i pracuji na obecním úřadě. Obec Srubec lze považovat za malou obec, nicméně má velmi rychlý nárůst obyvatel. Problematika financování malých obcí je často diskutovaným tématem. Ve své práci bych proto ráda nahlédla nejen do této problematiky, ale i na dopad daňového balíčku na tuto obec. Dále bych ráda prověřila provázanost rozpočtu dané obce s koncepcemi plánu rozvoje a plánu sportu.

Cílem mé práce je analyzovat možnosti financování dané obce včetně zohlednění vlivu daňového balíčku jak na příjmové tak na výdajové stránce rozpočtu.

Z hlediska struktury bude diplomová práce rozdělena na část teoretickou a praktickou. V části teoretické vytvořím teoretický základ pro celou práci. Nejdříve nastíním „Vymezení územní samosprávy“, které provážu s hlavními zdroji financování a v neposlední řadě se zaměřím na rozpočtové určení daní. Vedle základních definic a popisu dané tematiky poukážu především na souvislosti vyplývající z jednotlivých kapitol a jejich provázanost. Dále uvedu metodiku práce. V praktické části představím obec Srubec a provedu analýzu možností jejího financování. Porovnáám teoreticky nabytých vědomostí se získanými informacemi z praxe a zhodnotím hospodaření obce, zdroje financování a navrhnou případné návrhy na zlepšení.

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

Česká republika se člení na obce, které jsou základními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. K 27. květnu 2016 Český statistický úřad uvádí celkem **6258 obcí** a újezdů (ČÚZK jich uvádí ke stejnému datu 6259 – navíc je zahrnut již zaniklý vojenský újezd Brdy). Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon o obcích stanoví, kdy jsou správními obvody. Obec je vždy součástí vyššího samosprávného celku. Vyšší samosprávný celek lze vytvořit nebo zrušit pouze ústavním zákonem. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem. Stát může zasahovat do činnosti samosprávných celků pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to způsobem stanoveným zákonem. Členové zastupitelstev jsou voleni tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté (Hrbková, 2015).

Územní samospráva, kterou reprezentují především volené orgány, je přirozeným ohniskem komunity. Jejím úkolem je tedy nejenom své občany reprezentovat, ale hlavně s nimi spolupracovat. V demokratickém systému se věnuje pozornost zapojení občanů do práce v poradních a iniciativních orgánech a tudíž činnost a hospodaření volených a výkonných orgánů je pod kontrolou obyvatel. Územní samospráva plní na svém území sociální, ekonomickou i územně technickou funkci (Peková, 2004).

Pro jasný přehled problematiky je potřeba si ujasnit pozici územní samosprávy v celém systému. Veřejný sektor organizuje a řídí veřejná správa. Veřejná správa funguje na principu veřejného práva a organizačně zahrnuje správní úřady a veřejnoprávní korporace. Hlavní rozhodovací pravomoci mají v demokratických zemích se zastupitelskou demokracií volené orgány, v nichž jsou zastoupeni zástupci různých politických stran, případně nezávislí zvolení zástupci. Veřejná správa jakožto správní činnost související s poskytováním veřejných služeb, je v současnosti rozdělena na státní správu a samosprávu. **Samospráva se rozděluje obvykle na územní, zájmovou a procesní** (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

2.1 Struktura územní veřejné správy v České republice

V České republice existuje tzv. smíšený model územní veřejné správy. To znamená, že v rámci jedné územně administrativní jednotky je na úrovni obcí i krajů vykonávána jak státní správa, tak i územní samospráva. V současné době existuje v České republice dvoustupňový systém územní státní správy. První stupeň je tvořen obecními úřady (pověřené obecní úřady a úřady s rozšířenou působností, které vykonávají řadu úkolů státní správy v rámci přenesené působnosti. Druhý stupeň pak tvoří krajské úřady (Provazníková, 2015).

Základní činnost a působnost obcí, krajů a hlavního města Prahy se řídí těmito zákony:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Stát může zasahovat do jejich činnosti pouze v případě, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to zákonem stanoveným (čl. 101 odst. 4 Ústavy).

Obec je základem územní samosprávy. Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zákon jinak. Obec má jedno nebo více katastrálních území. V zákoně o obcích (č. 128/2000 Sb.) je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů vytvářející územní celek, který je vymezený hranicí území obce. Zákon dále obsahuje následující pojmy:

- Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající.
- Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, přičemž při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem (Zákon č. 128/2000 Sb., 2000).

Pracovně v rámci přirozené oblasti působnosti rozdělujeme podle Balíka (2009) funkce obcí na sedm oblastí. Jsou to oblasti politické, ekonomické, ekologické, sociální, bezpečnostní, infrastrukturní a prognostické. Co však není zcela dořešenou otázkou, která stojí v pozadí úvah o větší efektivitě integrovaných územních celků, je to, zda mají být

některé funkce obcí povinnou nabídkou, kterou má každá samosprávná obec svým občanům zajišťovat (nemá-li na to síly, nemá být samostatná), nebo či jde pouze o jakousi nabídku. Menší obce nevyužívají vždy všechna svá oprávnění, a to zejména tehdy, když nejsou žádána ani voliči. Přirozenou a přenesenou působností obcí v České Republice je situace ještě komplikována (Balík, 2009).

Obecní samospráva by měla hlavně disponovat nástroji, kterými ovlivňuje vývoj svého vlastního území. Obce by měly vycházet jak z územních plánů, které mají mít povinně zpracované vlastně už od poloviny 80. let, tak by měly disponovat i vlastní rozvojovou strategií. Ta je i hlavním nástrojem pro formulaci jejich dlouhodobých rozvojových zájmů pro vlastní regionální politiku. V rámci řízení sociálně ekonomického rozvoje obcí jsou všichni aktéři, kteří se podílejí na realizaci programů rozvoje nuceni využívat relativně omezené zdroje. Pomocí nejrůznějších nástrojů a technik nebo jejich kombinací lze dosahovat vyšší účinnosti a efektivnosti využití zdrojů pro potřeby dosažení cílů stanovených v programu rozvoje. Nástroje můžeme rozdělit podle jednotlivých hledisek na nástroje ekonomické, administrativně správní a nástroje spolupráce a participace. Pojmem „**ekonomické nástroje**“ rozumíme přímé využívání hmotných a nehmotných aktiv a pasiv samosprávné korporace neboli provádění takových operací s aktivy a pasivy, které přispívá k řešení vlastního rozvojového záměru nebo napomáhá k dosažení pouze určitého dílčího cíle (Louda, Grospič, Vostrá, 2006).

2.2 Vývoj územní samosprávy

Územní samospráva a její úloha v rámci veřejné správy má za sebou z historického hlediska vývoj plný rozporů. Její vznik a vývoj je úzce spjat s vývojem a úlohou státu. Územní samospráva vznikala jak přirozeně, tak uměle. Přirozeně vznikala města a obce díky sdružování občanů. Z vůle státu byla pak uměle vytvářena společenství obyvatel více měst a obcí v dané oblasti jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni. Určité prvky místní samosprávy sahají již do starého Říma a Řecka, kdy se měšťané snažili získat na panovníkovi určitou nezávislost pro města. Ve druhé polovině 20. století úloha územní samosprávy, měst a jejich financování rostla. Města se však ve svém rozvoji často potýkala s velkými vlnami migrace obyvatelstva. To neusnadňovalo zajišťování veřejných služeb, jako bydlení, základní zdravotní péče a školství. Docházelo k prohlubování finančních potíží měst a obcí a k rostoucí deficitnosti. Ve snahách zabrá-

nit rostoucí zadluženosti územních samospráv přistoupily některé země k redukci transferů ze státních rozpočtů do municipálních rozpočtů. To vedlo k omezování výdajů na municipální úrovni a k výrazné redukci lokálních a regionálních investic. Na druhé straně pokračovaly tendence v přesunu odpovědnosti za poskytování některých služeb na nižší vládní úrovně, což kladlo velké finanční nároky na rozpočty územních samospráv. Díky výše uvedeným problémům přistoupila většina zemí v posledních desetiletích k reformám územní veřejné správy (Provazníková, 2015).

V České republice má samospráva bohatou historii. Začátkem 90. let 20. století při obnovování územní samosprávy se v mnohém vycházelo ze zkušeností fungování územní samosprávy v první polovině 20. století. V letech 1945 – 1948 byly obce a okresy jako články územní samosprávy nahrazeny místními, okresními a krajskými národními výbory, které měly samosprávné postavení. Postavení národních výborů bylo po znárodnění jejich majetku a včleněním jejich rozpočtů do státního rozpočtu v roce 1949 zrušeno. Podle ústavy z roku 1948 se národní výbory staly orgány státní správy a moci. Tato situace trvala 40 let. V roce 1990 došlo přijetím nové ústavy a zákona o obcích k obnově samosprávy. Obce se staly základním územním samosprávným celkem. Následoval zákon o vytvoření 14 krajů jako vyšších územních samosprávných celků (1997). K jeho naplnění však reálně došlo až faktickým zřízením krajů od 1. 1. 2001. Obce a kraje jsou samostatným právním a ekonomickým subjektem, právnickou osobou, neboli tzv. veřejnoprávní korporací (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Územní samospráva je tedy forma veřejné vlády a veřejné správy. Každý stupeň územního samosprávného celku je vymezen geograficky, žije v něm společenství občanů a realizuje samosprávu veřejných záležitostí, které se daného společenství občanů týkají. Rozhodování je založeno na veřejné volbě. Je realizováno přímou volbou, kdy občané přímo rozhodují o zásadních otázkách v dané obci či regionu, nebo volbou nepřímou (zastupitelskou demokracií), která se využívá prostřednictvím volených zástupců, jinými slovy zastupitelů. K ekonomickým předpokladům patří především vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem, dále možnost získávání vlastních finančních prostředků a sestavování vlastního rozpočtu a hospodaření podle něj (Provazníková, 2015).

2.3 Financování veřejné správy

Významné postavení při financování potřeb veřejné správy a veřejného sektoru má finanční management. Soustřeďuje se na zkvalitňování rozpočtového plánování a metod na dosažení alokační funkce, na hodnocení efektivnosti v rozpočtovém hospodaření, na transparentnost účtování o příjmových a výdajových operacích rozpočtu, na zkvalitňování finanční a rozpočtové kontroly, především pak vnitřního kontrolního systému a auditu (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Problematika financování obcí je součástí veřejných financí. Jejím hlavním cílem při zabezpečování veřejných potřeb je dosáhnout nejenom maximální hospodárnosti, ale i maximální efektivnosti vynaložených prostředků. Celý proces by měl respektovat otázku spravedlnosti a zároveň zachovat transparentnost. Veřejné finance zahrnují peněžní vztahy, které vznikají při získávání, rozdělování a užití peněz náležitých občanům, resp. veřejnoprávním orgánům a organizacím, které s penězi občanů nakládají a spravují je. Veřejné finance slouží k uspokojování potřeb obyvatelstva na úrovni státu, regionů a místních lokalit, zabezpečují veřejné úkoly a naplňují tak veřejné zájmy (Žehrová, Pfeiferová, 2009).

2.4 Hospodaření obcí

Cílem hospodaření s majetkem obcí je uspokojovat potřeby občanů obce. Z toho plyne, že orgány obcí nesmí před zájmy občanů upřednostňovat ziskovost při nakládání s majetkem obce. Obec hospodaří podle schváleného rozpočtu. Rozpočet schvaluje zastupitelstvo obce na kalendářní rok. Rozpočet obce je součástí soustavy veřejných rozpočtů, která je propojena a vytváří předpoklady k financování veřejných výdajů (Ministerstvo vnitra ČR, 2009).

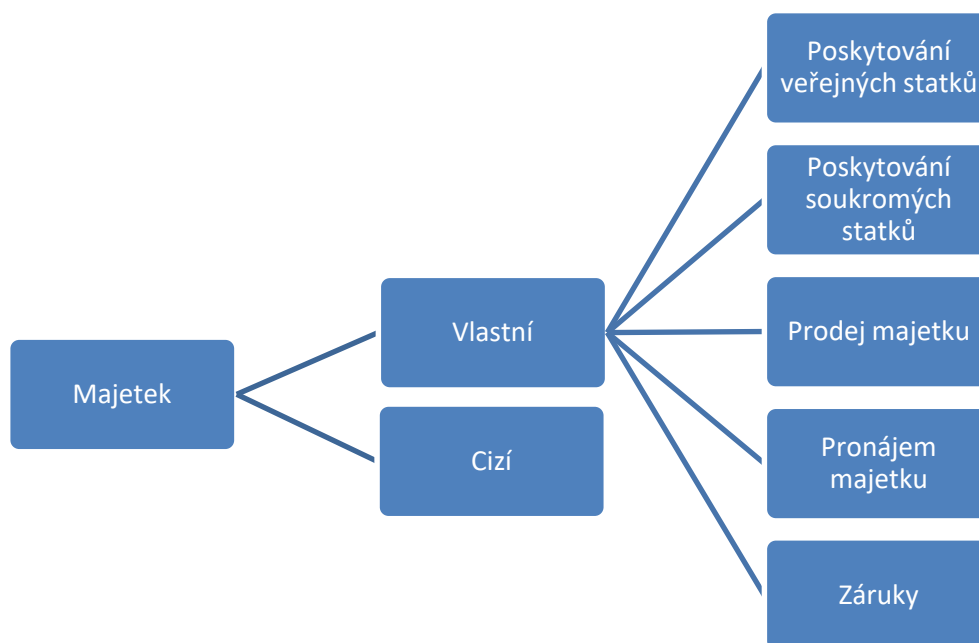
Hospodaření s majetkem obce patří dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích mezi hlavní úkoly samostatné působnosti obcí. Majetek obce je základním předpokladem pro výkon samosprávy. Majetek dělíme na:

- věci nemovitě – pozemky, budovy, stavební parcely, veřejná prostranství
- věci movitě – vybavení škol, úřadu, organizací obce
- infrastruktura – vodovody, kanalizace čistírny odpadních vod, veřejná osvětlení
- finance – běžný účet, termínovaný účet, akcie, podílové listy

Obec spravuje majetek přímo vlastními zaměstnanci prostřednictvím organizačních složek, příspěvkových organizací, školských právnických osob dle zákona č. 561/2004 Sb, školský zákon a veřejných výzkumných institucí dle zákona č. 341/2005 Sb. Může jej také spravovat prostřednictvím založených právnických osob:

- Obchodních společností dle zákona č. 90/2012 Sb. (akciových společností a společností s ručením omezeným)
- Ústavů podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Dobrovolného svazku obcí, jehož je obec členem
- Právnické osoby na základě smluvního vztahu (Vojtíšková, 2018)

Obrázek 1: Struktura majetku jako nástroje dosahování cílů rozvoje

Vlastní zpracování dle: Louda, Grospič, Vostrá, 2006, 216 s.

Užívání majetku a nakládání s ním musí být spojeno především se strategií jeho ochrany, údržby, zvelebování a rozmnožování (Louda, Grospič, Vostrá, 2006, s 214).

Finanční hospodaření obcí a krajů upravuje především zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který má ve vztahu k majetkoprávním ustanovením zákona o obcích v zásadě postavení speciálního předpisu. Roční rozpočet se vypracovává v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, jímž jednak státní rozpočet určuje své

vztahy k rozpočtům krajů nebo jednotlivých obcí a jednak rozpočet kraje určuje své vztahy k rozpočtům obcí v kraji (Havlan, Janeček a kol, 2014).

2.4.1 Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled jsou obce povinny sestavovat od roku 2001, a to ve čtyřech základních ukazatelích. Jsou jimi celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky. Rozpočtový výhled slouží pro střednědobé finanční plánování, umožňuje zkvalitnění řízení hospodaření a poskytuje komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci územního celku (Provazníková, 2015).

2.4.2 Rozpočet

Dle zákona o rozpočtových pravidlech (č. 250/2000) je rozpočet samosprávného celku či svazku obcí finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku nebo svazku obcí (Zákon č. 250/2000 Sb., 2000).

Finanční management je zásadním prvkem obecního managementu. Umožňuje samosprávě efektivně a účelně plánovat, mobilizovat, využívat finanční zdroje a plnit svou povinnost odpovědnosti vůči občanům. Rozpočet slouží jako nástroj plánování. Přijetí rozpočtu znamená, že byla učiněna rozhodnutí – na základě procesu plánování – o tom, jak organizace plánuje dosáhnout svých cílů (Farvacque-Vitkovic & Kopanyi, 2014).

Veřejný rozpočet by se velmi zjednodušeně a s nadsázkou dal formulovat tak, že někdo rozhoduje o tom, jak naloží s penězi ostatních. Hlavním zdrojem rozpočtu jsou daně. V demokratických systémech o rozpočtech rozhodují volení zástupci, jimiž jsou v případě obcí zastupitelé. Ti jsou voleni daňovými poplatníky, aby pro ně spravovali věci veřejné. Zastupitelé jsou tedy odpovědní za svá rozhodnutí, činy a hospodaření. Politická odpovědnost se týká celého řetězce vztahů, které mají charakter principála a agenta: voliči volí zastupitele, zastupitelé volí radu, rada deleguje pravomoci na úřad a zřízené organizace. V opačném pořadí pak funguje vztah aktéra a fóra: úředníci odpovídají radě, rada zastupitelům a zastupitelé voličům (Sedmíhradská, 2015).

Veřejné rozpočty se řídí těmito zákony:

- Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákonů č. 320/2001 Sb. a č. 450/2001 Sb.
- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákonů č. 492/2000 Sb. a č. 483/2001 Sb.

Rozpočtové hospodaření obcí a krajů náleží do jejich samostatné působnosti. To v praxi znamená, že je pouze na rozhodnutí jednotlivých zastupitelstev, jak bude rozpočet příslušné samosprávy koncipován a jaké budou priority na daný rok. (Veřejná správa online).

V lokálním a regionálním veřejném sektoru jsou rozpočty jednotlivých článků územní samosprávy důležitým nástrojem zabezpečování úkolů územní samosprávy a financování potřeb. Neexistuje ideální univerzální systém financování potřeb obcí a regionů, ani financí územní samosprávy. Nicméně Evropská charta místní samosprávy v základních rysech stanovila základní požadavky na finanční systém územní samosprávy místní samosprávy a návrh Evropské charty regionální samosprávy. **Základním principem je hospodaření podle ročního rozpočtu**, který je rozhodujícím nástrojem financování potřeb jednotlivých článků územní samosprávy a důležitým finančním plánem na rozpočtové období. Hospodaření územní samosprávy s rozpočtovými prostředky během rozpočtového období, které se zpravidla kryje s kalendářním rokem – například i v ČR, lze charakterizovat následujícím vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2, \text{ kde}$$

F_1 = stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období,

P = příjmy, V = výdaje,

F_2 = stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

Pokud je $F_2 > F_1$, vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovém roce. Pokud je tomu opačně, znamená to použití minulých rezerv nebo jiných zdrojů (většinou krátkodobého úvěru – kontokorentního) na vyrovnání roční rozpočtové bilance (Kadeřáková, Mates a Wokoun, 2004).

V České republice existuje celá řada způsobů tvorby rozpočtů, které lze aplikovat na úrovni obcí. Mezi nejznámější **tradiční metody tvorby rozpočtů** patří:

- přírůstková (indexová) metoda
- metoda fixně stanoveného rozpočtu
- metoda nulového základu (Zero Based Budgeting)
- metoda rozpočtování dle výsledku
- metoda programového rozpočtování
- metody participativního rozpočtování

V praxi se většinou přistupuje ke kombinaci více metod, jelikož žádná metoda není univerzální a ideální (Vojtíšková, 2018).

2.4.3 Rozpočtový proces

Tento pojem znamená přírůstkové sestavování rozpočtu v položkovém třídění, ve kterém jsou finanční prostředky přidělovány stávajícím institucím. Tato metoda vznikla počátkem 20. století a vymezení úzkých výdajových kategorií sdružených do širších skupin s jasným stanovením odpovědnosti výrazně zvýšilo možnost kontroly vynakládaných prostředků. Dominantní funkcí obecního rozpočtu je funkce kontrolní, kdy klíčovým prvkem je soulad mezi rozpočtem, který schválilo zastupitelstvo, a skutečným plněním a čerpáním rozpočtu (Sedmíhradská, 2015).

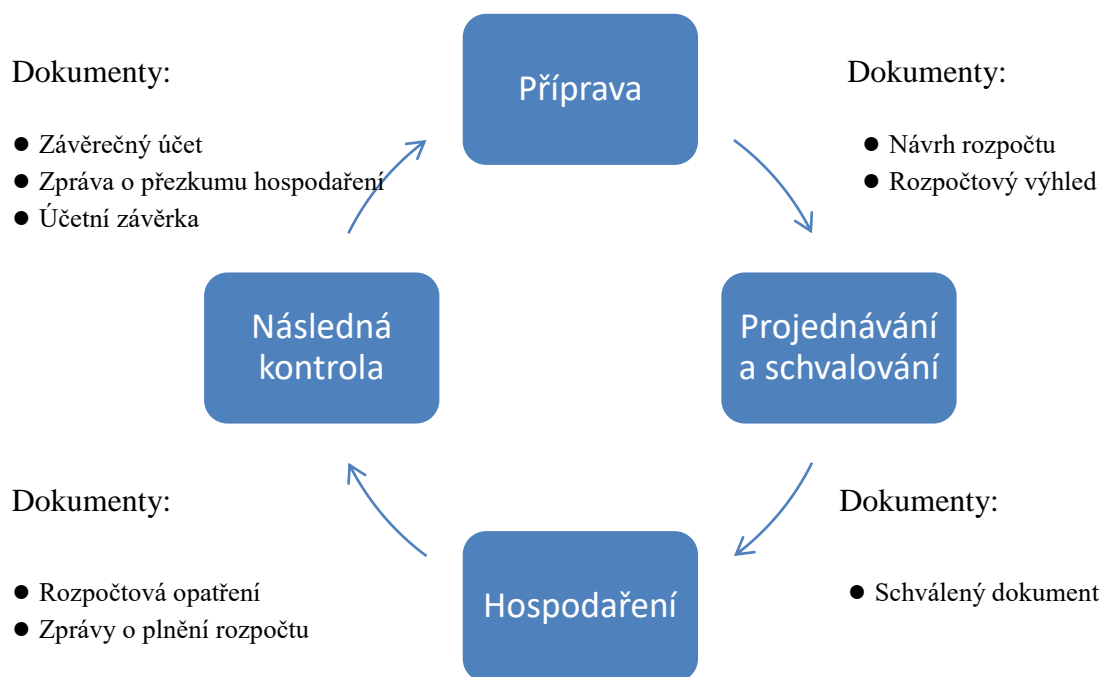
Práce spojené se sestavováním návrhu rozpočtu obce začínají zpravidla půl roku před začátkem nového rozpočtového období. Je to nejsložitější etapa rozpočtového procesu, má-li být reálným finančním plánem. Za jeho sestavení je odpovědný příslušný finanční orgán. V případě obce je jím odbor obecního úřadu. Rozpočet obce projednává a schvaluje volený orgán obce, v České republice je jím volené zastupitelstvo. Schválený rozpočet obce zahrnuje plánované dotace ze státního rozpočtu. Je důležité, aby obce znaly plánovanou výši celoroční dotace ze státního rozpočtu co nejdříve, aby s ní při plánování celkových příjmů jejich rozpočtu mohly počítat a tudíž stanovit své rozpočtové omezení. Rozpočet je schvalován usnesením. Při sestavování návrhu rozpočtu jsou využívány různé postupy. Zpravidla se bere v úvahu vývoj příjmů a výdajů v minulých letech, skutečný vývoj příjmů a výdajů od začátku roku do doby, kdy se na návrhu rozpočtu začne pracovat. Na základě této úvahy se provede odhad plnění příjmů a výdajů v závěrečné části roku. Za plnění rozpočtu jako finančního plánu odpovídají ty orgány, které jeho návrh sestavovaly. Důležitá je i následná kontrola plnění rozpočtu volenými orgány. Po

skončení rozpočtového období sestavují výkonné orgány přehled o skutečném vývoji plnění rozpočtu po skončení rozpočtového období (v ČR tzv. závěrečný účet) a jeho zdůvodnění předkládají ke schválení voleným orgánům (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Na rozdíl od ostatních návrhů veřejných rozpočtů musí být návrh rozpočtu obce vhodným způsobem zveřejněn nejméně 15 dnů před projednáním zastupitelstva, aby se k němu mohli občané vyjádřit. Připomínky k návrhu rozpočtu mohou občané obce uplatnit buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva, jelikož projednávání rozpočtu je ze zákona veřejné (Pařízková, 1998).

Jak již bylo výše zmíněno, schvalování rozpočtu je výhradní pravomocí zastupitelstva. Zastupitelé schvalují závazné ukazatele, které se po schválení rozepisují podle podrobné rozpočtové skladby. **Schválený rozpočet je vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový.** Schodek musí být pokryt finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či komunálních dluhopisů územního celku. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný (Provazníková, 2015).

Obrázek 2: Rozpočtový cyklus

Zdroj: Vlastní zpracování dle Sedmihradské, 2015, s. 37

Cesta k fiskální odpovědnosti spočívá v transparentnosti rozpočtu a široké veřejné znalosti státních a obecních financí. Potenciálním klíčem k dosažení těchto cílů je participativní rozpočet. Transparentnost je spojována s fiskálním zdravím, zatímco by tyto dva cíle měly být obhajovány samostatně. Nicméně, v rámci kontextu rozpočtové obezřetnosti a fiskální odpovědnosti, se transparentnost a vyrovnaný rozpočet vzájemně doplňují (Crossman, Fischer, 2016).

Přehled sestavení rozpočtu v praxi je následující:

1. Rozpočtový výhled

2. Rozpočet

3. Vypracování rozpočtu

4. Rozpočtová skladba

- návrh rozpočtu se připravuje tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají řídit výkonné orgány obce, právnické osoby zřízené obcí a další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu. Je stanovena vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Dle vyhlášky je stanoveno, že se rozpočty obcí třídí podle druhového, odvětvového, konsolidačního, zdrojového a transferového hlediska třídění příjmů a výdajů (Ministerstvo vnitra ČR, 2018).

5. Rozpočtové provizorium

- pokud není rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria.

6. Rozpis rozpočtu

- rozpisem rozpočtu stačí určit příspěvky příspěvkovým organizacím, dalším osobám (PO i FO)

7. Hospodaření podle rozpočtu

8. Změny rozpočtu

- provádějí se **rozpočtovými opatřeními**, které se evidují podle časové posloupnosti a pro jejich zpracování platí stejná pravidla jako pro rozpočet obecně. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů vymezuje změny v rozpočtu prostřednictvím rozpočtových opatření. Ta se provádějí v případě, že dojde ke změně podmínek hospodaření, se kterými obec při sestavování rozpočtu nepočítala.

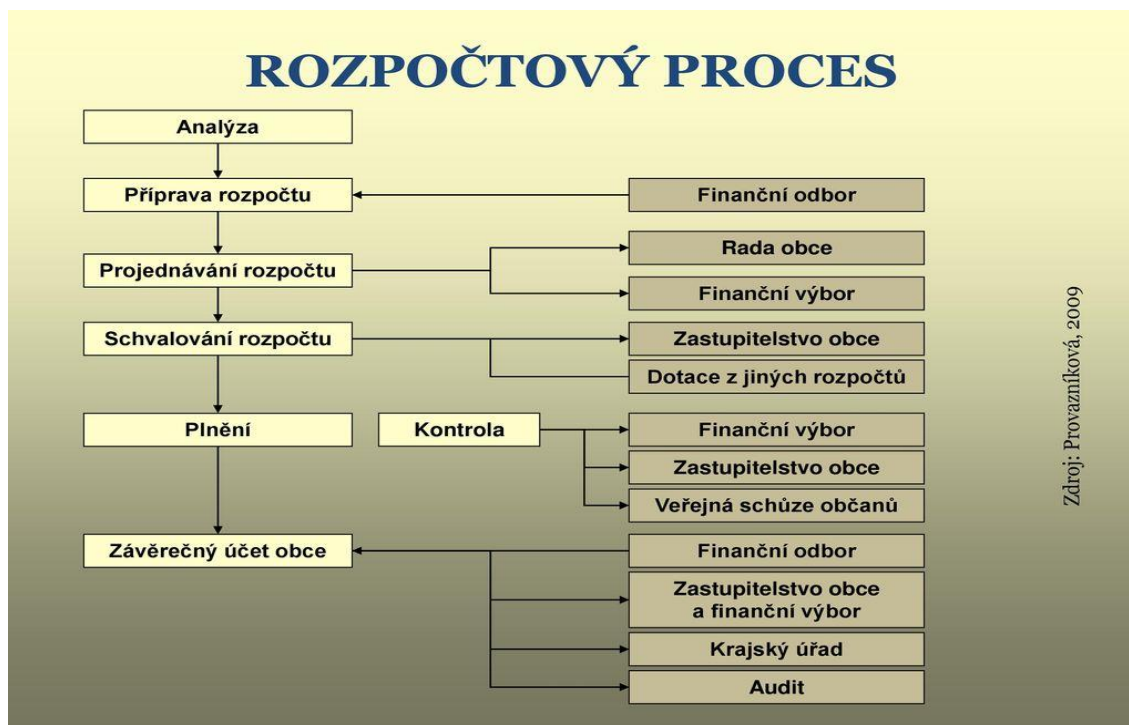
9. Závěrečný účet

- je souhrnem údajů o ročním hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok.

(Nečadová, 2012)

Pro přehled sestrojila Provozničková (2009) schéma rozpočtového procesu (obrázek 3)

Obrázek 3: Rozpočtový proces

Zdroj: Provozničková (2009)

2.4.4 Kontrola hospodaření obce

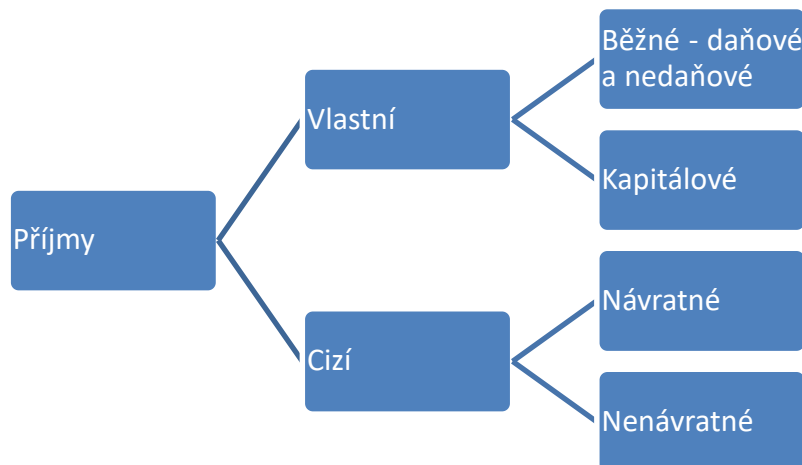
Obce jsou povinny dát si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Přezkoumání upravuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Obec může volit mezi přezkoumáním krajským úřadem nebo auditorem či auditorskou společností. Co se týče hospodaření s dotacemi ze státního rozpočtu a ze státních fondů, tak jeho kontrolu provádí Ministerstvo financí nebo jím pověřený úřad a může takto činit již v průběhu rozpočtového roku (Nečadová, 2012).

Kontrolu hospodaření upravuje dále zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Každoroční kontrolou hospodaření obce se kontroluje nejenom správnost údajů, které jsou součástí závěrečného účtu, ale i řádné nakládání s obecním majetkem, jeho evidence a dodržování právních norem.

3 HLAVNÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Hlavními zdroji financování obcí jsou příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a transfery.

Obrázek 4: Struktura příjmů obce

Vlastní zpracování dle: Louda, Grospič, Vostrá, 2006, 214 s.

3.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou nejpodstatnější složkou veřejných příjmů. I když se zdá být na první pohled jednoduché určit, co je a co není daňový příjem, jednoznačná definice neexistuje. Daně můžeme rozlišit v právním a ekonomickém smyslu. Z pohledu právního je daň taková platba, která je názvem jako „daň“ označena. Z hlediska ekonomického do daňových příjmů zahrnujeme všechny povinné platby veřejnému sektoru, které splňují charakteristiky daňových příjmů, mezi něž patří zákonnost (jsou vždy ukládány zákonem, nenávratnost (správně zaplacené daně stát nevrací), někdy neúčelovost (není specifikován účel, na který se platí) a neekvivalence (není za ně poskytnuto přímé ekvivalentní protiplnění). Při definování daňových příjmů se však v některých případech od těchto charakteristik odchylujeme, a to především v případě účelovosti a ekvivalence. Příkladem je silniční daň, kterou za daň bezesporu považujeme - je účelová (Maaytová, Ochrana, Pavel a kol 2015).

Daňové příjmy obcí tvoří:

- daň z přidané hodnoty (DPH),
- daň z příjmů právnických osob (DPPO),

- daň z příjmů fyzických osob (DPFO),
- daň z nemovitých věcí,
- daň z hazardu,
- různé typy poplatků, zejména místní a správní poplatky.

Daňové příjmy krajů tvoří pouze DPH, DPPO, DPFO a správní poplatky.

Zákony stanovují obcím podíl na celostátním inkasu u DPH, DPPO, DPFO a daně z hazardu. Finanční správa ČR zajišťuje podíl daní, poté příslušný podíl převádí na účty obcí, a to většinou dvakrát měsíčně. Daně z nemovitých věcí rovněž vybírá Finanční správa ČR, nicméně stát si z jejich inkasa neopouští nic a celý výnos putuje do rozpočtů obcí. Obce si samy zajišťují výběr místních a správních poplatků podle příslušných zákonných předpisů. V případě, že se vybrané prostředky na daních dělí mezi více úrovní veřejných rozpočtů (mezi obce, kraje a státní rozpočet), **hovoříme o příjmech ze sdílených daní**; opakem jsou **příjmy z daní výlučných**. Zde je příjemcem prostředků pouze jedna úroveň veřejných rozpočtů, jako např. obecní rozpočty u daně z nemovitých věcí nebo státní rozpočet u spotřební daně (Veřejná správa online, 2017).

3.1.1 Místní poplatky

Obce využívají i místní daně, za které se v České republice považují místní poplatky a patří mezi nejvýznamnější místní daně. Hmotněprávní regulace místních poplatků je upravena primárně zákonem o místních poplatcích, který obsahuje jak katalog místních poplatků, které obce mohou na svém území zavést, tak i vybrané konstrukční prvky těchto poplatků. U místních poplatků si určují samy obce jejich konkrétní sazbu, podmínky placení, případná osvobození a další konstrukční prvky, které neurčuje přímo zákon o místních poplatcích za podmínky, že nepřekročí zákonné zmocnění (Radvan, 2012).

Jak je v zákoně (č. 565/1990 Sb.) stanoveno, obec může zavést tyto místní poplatky (dále jen "poplatky"):

- a) poplatek ze psů,
- b) poplatek z pobytu,
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství,

- d) poplatek ze vstupného,
- e) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- f) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,
- g) poplatky za komunální odpad.

(Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích)

Obec má tedy na výběr celkem osm místních poplatků. Devátý poplatek za provozovaný hrací přístroj, koncový interaktivní videoloterní terminál a herní místo lokálního herního systému byl zrušen s účinností od 1. ledna 2012.

Každá obec je ze zákona oprávněna zavést na svém území místní poplatky a zákon o místních poplatcích obce zmocňuje k tomu, aby autonomně, ve své samostatné působnosti, rozhodovaly o tom, zda budou místní poplatky vybírat. Pokud takový postup rozhodnou, musí zastupitelstvo obce přijmout obecně závaznou vyhlášku, ve které stanoví konkrétní sazbu poplatku a jeho splatnost. Takto přijatá obecně závazná vyhláška dopadá výhradně na území té obce, která ji přijala a vztahuje se pouze na subjekty, se kterými je spojována poplatková povinnost. Důležité je podotknout, že tato nesmí překračovat zákonné zmocnění (Radvan, 2012).

3.1.2 Správní poplatky

Obce mohou vybírat i správní poplatky, a to v přeneseném výkonu státní správy. Oblasti, ve kterých se platí správní poplatky, určuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Správní poplatky se hradí dle sazebníku poplatků, který je uveden v příloze zákona o správních poplatcích. Poplatníkem správního poplatku je fyzická nebo právnická osoba, která podává návrh k provedení úkonu. V případě obcí, se jedná zejména o poplatky za ověřování listin a dokumentů, výpisy z Czechpointu a spousta dalších poplatků.

3.2 Nedaňové a kapitálové příjmy

V rozpočtech obcí jsou nedaňové příjmy dalším důležitým a relativně stabilním prvkem. Jejich výše vychází z velikosti majetku (pronájem) a rozsahu vlastní činnosti

(např. poskytování služeb nebo příjmy z prodeje zboží), apod. Menší část těchto příjmů pak tvoří přijaté sankční platby, splátky půjček, výnosy z finančního majetku a příjmy z prodeje neinvestičního majetku.

Nedaňové příjmy – zejména příjmy z vlastní hospodářské činnosti představují významnější zdroj do rozpočtu obcí než je tomu u krajů, kde se jedná pouze o doplňkové příjmy. Tvoří příjmy uživatelských poplatků, které jsou realizovány v rámci činností obcí municipálními podniky, dále příjmy od různých organizací zřízených obcemi – odvody příspěvkových organizací (např. vodné, stočné, odvoz domovního odpadu, poplatky za školní stravování, služby knihoven apod.). Dále je tvoří příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního majetku, úroky z poskytnutých úvěrů a ostatní nedaňové příjmy, např. pokuty. V rozpočtech obcí se podíl těchto příjmů na celkových příjmech snižuje (Provazníková, 2015).

Kapitálové příjmy jsou spíše doplňkovým zdrojem příjmů obcí. Jsou tvořeny zejména prodejem dlouhodobého majetku. Patří mezi ostatní příjmy spolu s příjmy návratnými, příjmy ze sdružování finančních prostředků, dary, výnosy z veřejných sbírek a dalšími nahodilými příjmy. Tyto příjmy jsou nepravidelné jak v čase, tak v prostoru (Provazníková, 2015).

3.3 Transfery a dotace

Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obecních rozpočtů jsou právě transfery. Ty mohou pocházet buď ze státního rozpočtu, státních fondů, nebo z rozpočtů regionálních rad (EU projekty) a z rozpočtů krajů. V programovém období 2014–2020, které bylo postaveno na zcela nové struktuře programů, již transfery do rozpočtu obcí neplynou prostřednictvím regionálních rad. Pro rozvoj potřeb v území je místo regionálních operačních programů určen Integrovaný regionální operační program, který se týká devíti kapitol státního rozpočtu, zejména pak MMR, MŠMT a MPSV, a jehož administraci zajišťuje Centrum pro regionální rozvoj. **Největší část tvoří transfery ze státního rozpočtu.** Můžeme je rozdělit na dva hlavní typy: příspěvek na výkon státní správy a ostatní dotace (Veřejná správa online, 2017).

V rámci reformy veřejné správy vzrostl rozsah přenesené působnosti zabezpečované obcemi a rostou tak tlaky na její financování prostřednictvím dotací. Dotaci lze charakterizovat podle zákona o rozpočtových pravidlech jako peněžní prostředky poskytnuté

právníkům osobám ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu. Při poskytování dotací je velkým problémem vymezit jejich optimální výši, která souvisí se stanovením optimální velikosti vlastních příjmů obcí, protože nelze ani do budoucna předpokládat finanční samostatnost obcí, jelikož obce zajišťují v rámci samostatné a přenesené působnosti veřejné služby s požadavkem nezbytného standardu kvantity i kvality bez ohledu na územní rozdíly, ale s ohledem na eventuální externality, protože výhody z využívání veřejných služeb mají často i obyvatelé jiných regionů (Žehrová, Pfeiferová, 2009).

Většina dotací je účelově vázaná a je zúčtovatelná. V České republice jsou kromě dotací na financování přenesené působnosti vypláceny obcím a krajům především dotace účelové, a to běžné (financování provozních potřeb) a kapitálové neboli investiční (k zajištění určitého standardu poskytovaných veřejných statků). Dotace můžeme rozdělovat i podle způsobu, jakým je obce získávají, na **dotace nárokové** (obce je dostávají pravidelně, aniž by o ně musely žádat) a **dotace nenárokové** (obec musí o dotaci žádat a plnit určitá kritéria k získání dotace). Obce získávají dotace z různých zdrojů. Mohou dostávat tyto typy dotací: dotace vyplácené na základě souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k územním rozpočtům, dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa, dotace z rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev, ze státních mimorozpočtových fondů, z rozpočtů krajů a z Evropské unie (Provazníková, 2015).

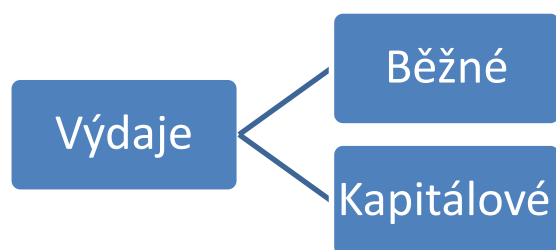
Ministerstvo pro místní rozvoj podporuje v rámci národních dotačních titulů rozvoj regionů, územní plánování a mnoho dalších. Obce mohou získat dotace tedy buď ze státních účelových fondů, nebo ze strukturálních fondů EU. Ty jsou nejen z různých programů, které mají za úkol zlepšení životního prostředí, života obyvatel, celoživotního a technického vzdělávání, dopravní infrastruktury, ale i z dalšího množství programů, jako je například Program rozvoje venkova. V ČR je obecně systém čerpání dotací u obcí nastaven podle počtu obyvatel.

Pro obce samotné hledání dotačních titulů z fondů EU není lehkým úkolem, a proto mají možnost využít spousty poradenských společností, které se vyřizováním dotací přímo zabývají.

3.4 Výdaje

Struktura výdajů, které obec musí hradit ze svého rozpočtu, je velmi pestrá. Při sestavování výdajové stránky rozpočtu musí obce vycházet především z toho, co jim ukládá zákon (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.). Jedná se zde i o výdaje na hospodářský provoz základních a mateřských škol a zařízení.

Obrázek 5: Struktura výdajů obce

Vlastní zpracování dle: Louda, Grospič, Vostrá, 2006, 216 s.

- **Běžné výdaje** jsou využívány pro běžný provoz obce a údržbu majetku. Patří k nim běžné nákupy i drobné rekonstrukční a modernizační aktivity.
- **Kapitálové výdaje** slouží k rozšiřování majetku obce a jeho prostřednictvím i poskytování statků, zboží i služeb, potažmo k zvyšování úrovně obyvatelstva (Louda, Grospič, Vostrá, 2006).

3.5 Vztah výdajů a příjmů

Zlaté pravidlo rozpočtování praví, že žádný subjekt, včetně obce, nemá vydávat více, než činí jeho příjmy do příslušného rozpočtu. Jde o tzv. pravidlo rozpočtového omezení. Pro větší přehled vytvořila Kadeřábková et al., (2004) zjednodušené obecné schéma rozpočtu obce v ČR v současné době (tabulka 1).

Tabulka 1: Schéma rozpočtu obce v ČR

Příjmy	Výdaje
<p>Běžné:</p> <ul style="list-style-type: none"> - daňové - svěřené (výlučné) daně (DzNem) - sdílené daně (část: DPFO, DPPO a DPH) - místní poplatky - správní poplatky - nedaňové - poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - zisk obecních podniků - dividendy z akcií, přijaté úroky - dotace – transfery - neúčelové (všeobecné) - účelové (specifické) <p>Kapitálové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku nemovitého a movitého dlouhodobého majetku - z prodeje akcií a majetkových podílů - kapitálové dotace – transfery - účelové - neúčelové <p>(od jiné vládní úrovně, tj. ze SR, státních fondů, rozpočtu kraje, jiné obce apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - přijaté úvěry - příjmy z emise komunálních obligací - přijaté splátky půjček <p>Ostatní</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňkové - přijaté sankční pokuty apod. 	<p>Běžné – neinvestiční:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mzdy a platy - povinné pojistné za zaměstnance - materiálové - energie - nájemné - sociální dávky - výdaje na municipální podniky - sankce za porušení rozpočtové kázně - placené pokuty - placené úroky - ostatní (poskytnuté dary apod.) - dotace vlastním O. S. a jiným subjektům - neinvestiční příspěvky P. O. - výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční) <p>Kapitálové – investiční výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku - na nákup cenných papírů - na kapitálové poskytnuté dotace O. S. a různým subjektům - na investiční příspěvky P. O. - na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům - splátky úvěrů <p>Ostatní</p>

Vlastní zpracování dle: Kadeřábková a kol., 2004, 246 s.

3.6 Zadluženost obcí

Vlastní finanční zdroje jsou prostředky, které jsou spojeny s příjmy, o jejichž využívání a získávání rozhoduje kraj nebo obec zcela samostatně, nezávisle na jiných. Tyto zdroje vyjadřují, míru finanční soběstačnosti daného subjektu.

Cizí zdroje jsou zdroje získané od dalších subjektů po splnění určitých podmínek. Jako typický znak je považována nenárokovost, smluvní zajištění a samospráva je musí

v budoucnosti vrátit. Zde je třeba zmínit především **cizí zdroje nenávratné**. To jsou prostředky, jejichž přijetí pro samosprávu neznamena nutnost jejich zpětné úhrady v budoucnu. **Jde o dotace, příspěvky či granty** (Louda, Grospič, Vostrá, 2006).

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti stanovuje pro obce fiskální pravidlo, ve kterém není obcím bráněno v realizaci investice i v případě, kdy zadlužení překročí 60 % průměru jejich příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Z toho vyplývá, že obec může hospodařit i s dluhem vyšším než 60 % jejich průměrných příjmů a k pozastavení převodu podílu na výnosu daní může dojít jen za současného plnění obou podmínek:

1. Obec svůj dluh nesníží minimálně o stanovenou částku
2. Současně její dluh nadále převyšuje 60 % průměru jejich příjmů.

Pozastavené daňové příjmy jsou použity na úhradu předchozích dluhů (§ 6c zákona č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Hlavní výhodou využití půjčky je rychlost, s jakou lze investici realizovat. S tím souvisí užitky z využívání investice, a to ať jde o úspory běžných výdajů (např. při zateplení nebo nákupu nového autobusu MHD s nižší spotřebou a poruchovostí) nebo užitky z místního rozvoje díky nové silnici. Dluhové financování zvyšuje alokační efektivnost, protože se z dluhu financuje pouze to, co je skutečně potřeba. Co se dotací týče, i zde může půjčka často zajistit přístup k jejich získání v případě, že vyžadují spoluúčast. Je samozřejmé, že dluhové financování obcí s sebou nese i náklady: na sjednání půjčky a na úroky. V případě nadměrného zadlužení může být ohrožena schopnost samospráv poskytovat veřejné služby. Pravidla v případě půjčování územních samospráv stanovuje centrální vláda (Maaytová, Ochrana, Pavel a kol., 2015).

Ze strany státu dosud není regulována výše zadluženosti územních samosprávných celků. Ministerstvo financí ale zadluženost obcí průběžně komentuje a sleduje, provádí každoročně monitoring hospodaření jednotlivých obcí a o jeho výsledcích informuje vládu České republiky. V letech 2004-2008 byla zadluženost obcí hodnocena pomocí ukazatele dluhové služby. Od roku 2008 se provádí tzv. monitoring hospodaření obcí. Ten je založen na sledování soustavy 18 informativních a monitorujících ukazatelů jednotlivých obcí a jimi řízených příspěvkových organizací. Zásadní ukazatele s tímto související jsou: ukazatel celkové likvidity a ukazatel podílu cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům (Veřejná správa online, 2011).

3.7 Finanční analýza obcí

Základním posláním finančních analýz je hlavně posouzení finančního zdraví firmy ve čtyřech krocích:

1. rámcové posouzení situace na základě vybraných ukazatelů;
2. podrobný soubor, jehož cílem je posouzení orientačních poznatků z kroku 1;
3. hlubší analýza negativních jevů, ke kterým jsme dospěli v předchozích krocích;
4. návrh na možná opatření a zhodnocení rizik

Mezi základní zdroje informací pro finanční analýzu patří především účetní výkazy:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztráty
- výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (Růčková, 2015)

Podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (§ 38 odst. 1) v kontextu s hospodařením obce musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví.

Podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (§ 1 odst. 3) patří obce neboli územní samosprávné celky mezi vybrané účetní jednotky společně s organizačními složkami státu, státními fondy podle rozpočtových pravidel, dobrovolnými svazky obcí, příspěvkovými organizacemi a zdravotními pojišťovnami.

U analýzy v rámci veřejných rozpočtů je základním krokem rozdělení rozpočtu na jeho běžnou a kapitálovou část. Běžný rozpočet představuje stabilní část rozpočtu s pravidelně se opakujícími položkami. Saldo běžného rozpočtu by mělo být vždy kladné, výsledkem by měl být přebytek. Kapitálový rozpočet je na rozdíl od běžného velmi nestabilní částí rozpočtu obce. Dalším charakteristickým rysem je výpočet finančních indikátorů. Jedná se např. o podíl běžných příjmů na celkových příjmech, podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, podíl dluhové služby na běžných příjmech, podíl dluhu na obyvatele, výše daňových příjmů na obyvatele apod. Porovnání těchto indikátorů jedné

obce by mělo probíhat v určitém časovém úseku. Následuje výpočet salda běžného rozpočtu a jeho projekce. Finanční analýza poskytne základní informace, informuje o existujících trendech a možných úzkých místech, která by se mohla stát překážkou zdárnému vývoji. Je důležitým podkladem pro rozhodování představitelů obce od přípravy rozpočtu až přes úvahu o únosné výši dluhu (Deník veřejné správy, 1999).

4 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Rozpočtové určení daní je systém, na jehož základě jsou alokovány daně mezi jednotlivé úrovně veřejných rozpočtů, tj. stát, obce a kraje. Je tedy magickým slovním spojením týkajícím se daňových příjmů obcí. Tento systém stanovuje zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (o rozpočtovém určení daní RUD). Tento zákon (č. 243/2000) upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční (Deník veřejné správy, 2017).

Jinými slovy lze říci, že rozpočtové určení daní neboli daňové určení vymezuje do jakého rozpočtu příslušná daň či její část plyne.

Původně předkládaný návrh upravoval určení výnosů daní mezi stát, obce, kraje a Státní fond dopravy. Vzhledem k nejasným kompetencím nově vzniklých krajských samospráv bylo řešení příjmů krajů v roce 2001 vynecháno a k jejich zohlednění došlo právě až novelou zákona ze dne 11. 11. 2001, která nabyla účinnosti od roku 2002 (Zákon č. 483/2001 Sb.).

Jak již bylo zmíněno, daňové příjmy jsou nejvýznamnějšími příjmy rozpočtů obcí, a to jak svěřené, tak sdílené daně. **Daně svěřené** jsou ty, jejichž výnos plyne z rozpočtu dané obce, na jejímž území se tento výnos vybral. Sdílené daně tvoří významnější část daňových příjmů obcí. Zde stát určuje procento z výnosu, které náleží určitému článku rozpočtové soustavy, tedy v našem případě obcí. **K sdíleným daním** řadíme „daň z přidané hodnoty nebo daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti“.

Rozpočtové určení daní (RUD) jsou v širším smyslu slova pravidla, která stanoví pravomoci centrální vlády a jednotlivých samospráv uvalovat daně a určovat daňový základ a daňové sazby u jednotlivých daní. V ČR zákon o rozpočtovém určení daní stanovuje podíl nebo postup stanovení podílu, jakým se jednotlivé kraje, obce a státní fondy

podílejí na výnosu jednotlivých daní. Pravomoci obcí stanovuje zákon o dani z nemovitých věcí a zákon o místních poplatcích (Maaytová, Ochrana, Pavel a kol., 2015).

Daňové příjmy rozpočtů obcí jsou v zákoně (č. 243/2000 Sb.) jasně stanoveny a vypadají následovně:

(1) Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří

- a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou
  1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,
  2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
  3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,
- f) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

i) podíl na 25,84 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani (Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní).

Historicky je třeba zmínit, že existují mezníky ve vývoji financování obcí z hlediska změny struktury daňových příjmů obcí.

- Od roku 1993 – 1995 – V těchto letech obce získaly **celý výnos daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti**, a to díky přijetí nové daňové soustavy v důsledku obnovení samosprávy (r. 1990), dále podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Navíc od roku 1994 se příjmem obcí stal **celý výnos daně z příjmů právnických osob** (v případech, kdy je poplatníkem sama obec). Příjmem obcí se stal celý výnos **daně z nemovitých věcí** (svěřená daň obcí). U **místních poplatků** získala obec celý výnos do rozpočtu obce.
- Od roku 1996 – 2000 – Zásadní změna se týkala **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** (Podíl obcí na celookresním výnosu daně se snížil na 30 %, okresním úřadům připadlo také 30% a zbývajících 40 % plynulo do státního rozpočtu). Další změnou byly daně z příjmů právnických osob (od roku 1996 se obce podílely 20 % na celostátním výnosu této daně). Navíc byly do daňových příjmů na základě nové metodiky rozpočtové skladby od roku 1997 zařazovány i **sankční poplatky související s životním prostředím**. Tyto změny zapříčinila vazba daňového výnosu na celookresní výnos. Způsobovala velké meziokresní rozdíly v daňových příjmech obcí, spekulativní praktiky obcí při získávání trvalého bydliště podnikatelů.
- Od roku 2001 – 2015 – Změna z minulého období neodstranila přetrvávající nedostatky, a proto od roku 2001 začala platit zcela jiná konstrukce RUD. Svěřenými daňovými příjmy jsou i nadále celý výnos daně z nemovitosti a daň z příjmu právnických osob placená obcemi a 30 % výnos daně z příjmů ze samostatné výdělečné činnosti. Sdílenými daňovými příjmy obcí se staly daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a nově daň z přidané hodnoty. Novela zákona o RUD navíc přiřadila obcím 1,5 % podíl z celorepublikového výnosu daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků podle počtu zaměstnanců v obci k celkovému počtu zaměstnanců v ČR. Snížen byl i sdílený podíl daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti na 60 % a zbývajících 10 % výnosu této daně připadlo do státního rozpočtu jako jeho výlučná daň.

Po dalších průběžných změnách přišla poslední platná novela zákona o RUD platná od roku 2013, která modifikuje váhy kritérií a zavádí nové kritérium počtu žáků mateřských a základních škol obce, s váhou 7 %. Novela koriguje i procenta, kterými se obce a kraje podílejí na sdíleném výnosu DPH (podíl obcí 20,83 %) a daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (podíl obcí 22,87 %). U ostatních daní se příjmy obcí zvyšují na 23,58 % z výnosu sdílených daní (Provazníková, 2015).

- Pro 2016 a 2017 začala platit další změna pravidel RUD (**zákon č. 391/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2001 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů**), která pro obce pouze sjednotila podíl na sdílených daní, kromě DPH, na 23,58 % a od začátku roku 2017 nabyly účinnosti další ustanovení novely – byla zrušena tzv. motivační složka, tedy 30 % podíl obcí na DPFO ze závislé činnosti s místem bydliště na území obce a navýšení podílu na výnosu DPH na 21,4 % (SMS ČR, 2017).
- 30. 12. 2020 vyšel nový soubor zákonů tzv. **daňového balíčku, kterým se navýšilo rozpočtové určení daní z 23,58 % na 25,84 %**.

Pro větší přehled jednotlivé změny v letech zachycuje tabulka 2.

Tabulka 2: Podíly obcí na sdílených daních

Sazby DPH	5%, 19%	2008–9: 9 %, 19 % 2010–11: 10 %, 20 %	14 % a 20 %	2013–14: 15 %, 21 % 2015: 10 %,15 %,21 %	10 %, 15 %, 21 %			
Sdílená daň	do r. 2007	2008– 2011	2012	2013–2015	2016	2017	od r. 2018	od r. 2021
DPH	20,59 %	21,40 %	19,93 %	20,83 %	20,83 %	21,40 %	23,58 %	25,84%
DPFO (z příznání)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	25,84%
DPFO (záv. činnost)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	22,87 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	25,84%
DPFO (vy- bíraná srážkou)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	25,84%
DPPO	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	25,84%

Zdroj: Deník veřejné správy (2017)

V souvislosti s rozpočtovým určením daní rozlišujeme dvě úrovně přerozdělování sdílených daní:

- Vertikální – mezi jednotlivé úrovně veřejných rozpočtů,
- Horizontální – v rámci jedné úrovně veřejného rozpočtu.

Základem pro výpočet nároku obce nebo kraje je **100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmů právnických osob**, u které je základ snížen o daň z příjmů právnických osob (mimo daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby), **kdy je poplatníkem sama obec nebo kraj**. Dle § 2 zákona o rozpočtovém určením daní (č. 243/2000 Sb.) se rozumí celostátním hrubým výnosem daně peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky. Do celostátního hrubého výnosu daně se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení. Peněžní prostředky z celostátního hrubého výnosu z daní jsou sdílené se státním rozpočtem a jsou převáděny do rozpočtů obcí a krajů ve výši, která odpovídá procentnímu podílu na celostátním hrubém výnosu daní. U obcí je vypočtená částka vynásobena procentem (v případě ostatních obcí tzn. Prahy, Plzně, Ostravy a Brna je vypočtená částka vynásobena celkovým procentem), které je pro každou obec uvedené ve vyhlášce Ministerstva financí o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů (Finanční správa).

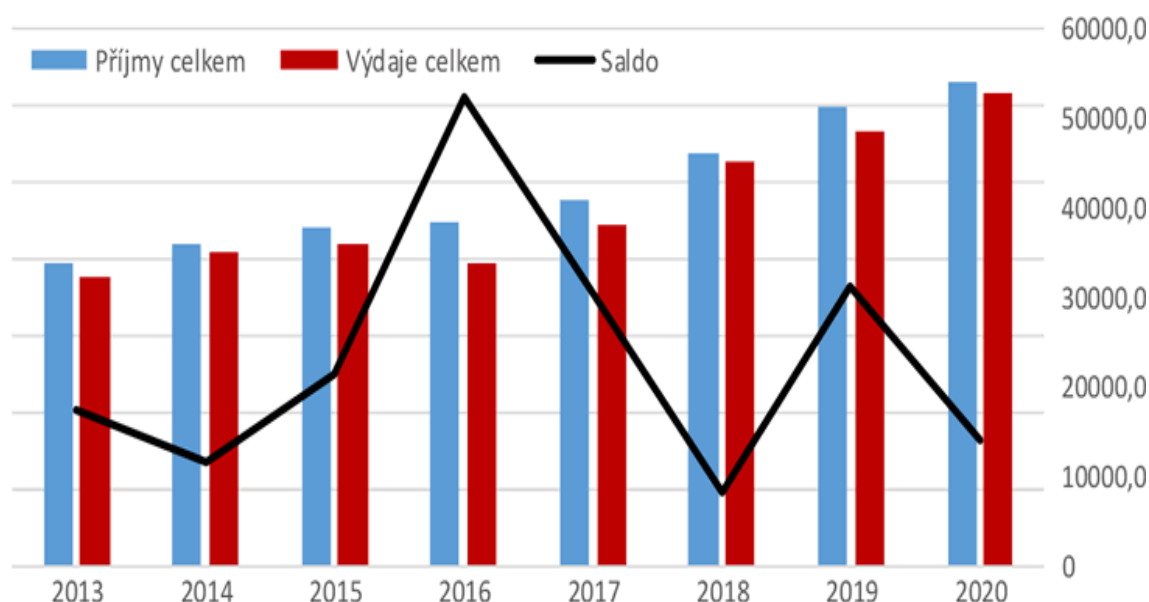
4.1 Dopad daňového balíčku na obce

V rámci boje s pandemií koronaviru, která nepříjemně zaskočila začátkem roku 2020 celý svět, byla významně postižena ekonomika. V souvislosti s celkovou situací v zemi byla zavedena řada opatření, která se snažila udržet českou ekonomiku a pomoci především soukromému sektoru. Tlak na veřejné finance se neustále stupňoval. Za jediný rok se náraz na dluhovou brzdu přiblížil o téměř dvě dekády (Národní rozpočtová rada, 2021).

S ohledem na vývoj hospodaření obcí od roku 2013 je nutno podotknout, že zásah pandemie Covid-19 se zde významně podepsal. Do roku 2019 vládl trend dynamického růstu rozpočtových příjmů obcí i krajů. Meziroční zvýšení celkových příjmů územních rozpočtů dosáhlo v roce 2019 nejvyšších hodnot. Hospodaření územních rozpočtů končilo s přebytkem ve výši 25,5 mld. Kč. Z celkového počtu 6254 obcí vykázalo přebytek

4540 obcí, tedy 72 %. Příznivé výsledky byly dosaženy i z hlediska vývoje zadluženosti územních rozpočtů. Stav zůstatků finančních prostředků na bankovních účtech dále rostl. Bohužel, Covid-19 ovlivnil v roce 2020 hospodaření státního rozpočtu natolik, že skončil s deficitem ve výši 367,4 mld. Kč, což je nejhorší výsledek v novodobé historii České republiky. Situace v souvislosti s onemocněním Covid-19 a přijatými vládními opatřeními ovlivnila výši inkasa daně z příjmů fyzických a právnických osob na straně státního rozpočtu. **Kupodivu, přes jednu z největších hospodářských krizí v moderní historii ČR, však konečný pokles daňových příjmů územních rozpočtů nedosáhl hodnot z krize roku 2009** (Veřejná správa online, 2021).

Graf 1: Hospodaření ÚSC v letech 2013-2020

Zdroj: Veřejná správa online, 2021

Obavy z velkého poklesu daňových příjmů se nenaplnily, jelikož pokles byl v případě obcí kompenzován jednorázovým příspěvkem ve výši 1250 Kč na obyvatele, který byl poskytnutý právě na zmírnění dopadů vzniklých v důsledku výplaty kompenzačního bonusu podnikatelům. Celkové dopady tzv. koronakrize v oblasti daňových příjmů na obce tak byly zanedbatelné.

Od roku 2013 se stal právě rok 2020 rokem, ve kterém byly realizovány nejvyšší kapitálové výdaje. Byly totiž mimořádně navýšeny rozpočty dotačních titulů určených do územních samosprávných celků, jejich cílem bylo stimulovat právě jejich investiční aktivitu (Veřejná správa online, 2021).

Již 30. 12. 2020 vyšel ve Sbírce soubor zákonů tzv. daňového balíčku, kterým se navyšuje rozpočtové určení daní z 23,58 % na 25,84 %. Koncem roku 2020 tedy bylo v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR schváleno několik daňových zákonů, které měly mimo jiné neblahý dopad na rozpočty měst a obcí. Pro zmírnění dopadů na státní rozpočet a rozpočty krajů a obcí však současně sami navrhovatelé požadovali opravu „daňového balíčku“ v Senátu. Tomuto požadavku bylo senátory vyhověno a opravená verze „daňového balíčku byla poslána do Poslanecké sněmovny. V této verzi byl sice definován nižší výběr daní, s tím spojený větší deficit státního rozpočtu, ale propad příjmů krajů a obcí kompenzovala změna rozpočtového určení daní.

Představitelům obcí, měst a krajů se díky společnému úsilí podařilo historické prolomení rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů (SMO, 2021). Díky zrušení tzv. superhrubé mzdy a zavedení sazby 15 % ze mzdy hrubé, snížil daňový balíček zdanění práce pro cca 4,3 milionu zaměstnanců. Zaměstnanci díky tomu od ledna 2021 odvádějí na daní z příjmů o čtvrtinu méně. Zvýšená sazba 23 % dále fakticky nahradila stávající solidární přírážku. Vláda zhodnotila kompenzování krajů a obcí ve výši zhruba 22,7 miliardy ze státního rozpočtu považují za správné (MF ČR, 2020).

Mezi další opatření ke zmírnění dopadů koronaviru na obce byl kompenzační bonus, který obcím poskytlo Ministerstvo financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu prostřednictvím kraje, v jehož správním obvodu se nachází. Veškerá specifika jsou v zákoně č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu, který nabyl platnosti dne 26. 2. 2021. Výše příspěvku obci byla stanovena tak, že částka odpovídající čtyřem pětinám podílu obcí podle zákona upravujícího rozpočtové určení daní na vyplaceném kompenzačním bonusu se mezi obce rozdělila na základě prováděcího právního předpisu k zákonu upravujícímu rozpočtové určení daní, který stanoví procentní podíly jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daní, ve znění účinném ke dni, ke kterému je příspěvek poukazován Ministerstvem financí (Zákon č. 95/2021 Sb., část čtvrtá).

5 CÍL A METODIKA PRÁCE

Cílem práce je analyzovat možnosti financování dané obce včetně zohlednění vlivu daňového balíčku jak na příjmové tak výdajové stránce rozpočtu.

V rámci analýzy budu dále zjišťovat, zda se vlivem změn v roce 2020 projevil pokles daňových příjmů v obci a zda je rozpočet obce provázán s koncepcemi plánu rozvoje. Pomocí použitých metod a výsledků výzkumu si odpovím na výzkumné otázky:

- *„Projevil se v obci Srubec pokles daňových příjmů v důsledku koronakrizy?“*
- *„Je rozpočet obce Srubec provázán s koncepcemi plánu rozvoje?“*

V souvislosti s řešeným tématem bude využito mnoho teoretických poznatků získaných studiem odborné literatury. Za základní metodu práce je považována analýza. K té je třeba získat mnoho dat, která dopomohou k efektivním výstupům vlastního výzkumu.

Ve vlastní práci provedu analýzu příjmové a výdajové strany obce Srubec v letech 2016 až 2020. Tomu bude předcházet představení dané obce, kde se detailně zaměřím na obyvatelstvo a jeho strukturu a podnikatelské subjekty v obci. Vypočítám podíl nezaměstnanosti v obci, který je dán vztahem počtu dosažitelných registrovaných uchazečů o zaměstnání k celkovému počtu obyvatel ve věku 15 – 64 let.

Ke zpracování analytického profilu použiji následující podklady:

- statistické údaje (zejména publikace ČSÚ, údaje ze sčítání lidu, domů a bytů, další internetové zdroje apod.),
- materiály poskytnuté obcí
  - ✓ závěrečné účty obce,
  - ✓ rozbor hospodaření obce,
  - ✓ účetní závěrky obce
  - ✓ rozpočtová opatření obce

Pro zpracování analýzy mi také velmi prospěšný bude přehled veřejných financí na portálu Monitor. Tento portál je uceleným přehledem hospodaření nejen obcí, ale i státu, měst a příspěvkových organizací.

Ke zjišťování provázanosti rozpočtu obce s koncepcemi plánu rozvoje provedu osobní průzkum území a následně prověřím aktivity přímo u paní starostky v rámci řízeného rozhovoru.

V neposlední řadě porovnáím pomocí metody výpočtu přínosů analytických ukazatelů vliv změny dílčích ukazatelů na změnu analyzovaných ukazatelů ve formě relativního přírůstku. Analyzovanými ukazateli v tomto případě budou celkové příjmy a celkové výdaje. Mezi dílčí ukazatele budou zařazeny na straně příjmů daňové a nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, investiční a neinvestiční přijaté dotace a na straně výdajů běžné a kapitálové výdaje.

Příklad dílčího výpočtu:

$$V = BV + KV$$

$$\text{Příklad výpočtu vlivu změny BV} \left(\frac{BV_{2020}}{BV_{2019}} \right) - 1 \cdot \frac{BV_{2019}}{V_{2019}}$$

$$\text{Příklad výpočtu vlivu změny KV} \left(\frac{KV_{2020}}{KV_{2019}} \right) - 1 \cdot \frac{KV_{2019}}{V_{2019}}$$

kde: BV   běžné výdaje,

KV   kapitálové výdaje,

V   celkové výdaje

Posledním krokem bude řízený rozhovor s paní starostkou Lenkou Malou, díky kterému si doplním poznatky získané místním šetřením a jenž dodá komplexnost zkoumané problematice. Řízený rozhovor proběhne dne 11. 3. 2022 přímo na Obecním úřadě Srubec.

6 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA OBCE SRUBEC

Obec Srubec se nachází na periferii krajského města Českých Budějovic a má téměř 3000 obyvatel. Obec je velmi rozlehlá a leží v nadmořské výšce 515 metrů. Má rozlohu 6 km² a skládá se ze dvou částí. Jsou jimi Srubec a Stará Pohůrka, které na sebe bezprostředně navazují (Srubec, 2007).

Obrázek 6: Erb obce Srubec

Obrázek 7: Prapor obce Srubec

Zdroj: Obec Srubec, 2021

Znak a prapor obce byly zpracovány Ing. Milanem Daňkem a schváleny Parlamentem ČR dne 8. 10. 2003 podle historie obce. Jeho popis z dekretu zní: „v modrém štítě palisáda uprostřed s roubenou věží a cimbuřím a zavřenou branou, vše zlaté. V patě štítu zelený hrot, v něm kosmý mlátek křížem přeložený želízkem, obojí stříbrné“ Znak v sobě spojuje historii obce a prapor vychází ze znaku (Daňek, 2004).

Poloha obce má zásadní vliv na její rozvoj. Díky blízkosti velkého města na Srubci vzkvétá příměstské bydlení, které velice ovlivňuje téměř všechny aspekty rozvoje obce. Příměstský (tzv. suburbánní) prostor se svým charakterem blíží spíše městu než venkovu, a to zejména životním stylem obyvatel (městský způsob trávení volného času), městskými stavebními vzory apod. Tento specifický prostor má své specifické problémy. Na rozdíl od „klasického“ venkova se nemusí potýkat s problémem vylidňování. Naopak, rychlý příliv nových obyvatel s sebou přináší zejména úkoly v oblasti dopravního zatížení, kapacity technické infrastruktury i občanské vybavenosti a udržení kvality života obyvatel obecně.

Obrázek 8: Pohled na obec Srubec

Zdroj: foto Milan Binder, r. 2018

Srubec je obcí se základní působností. Obec řídí zastupitelstvo o 9 členech v čele se starostkou Lenkou Malou. Ta má z titulu své funkce dle §103 zákona o obcích zejména za úkol zastupování obce navenek, plnění úkolů zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, nemá-li obec zřízenou funkci tajemníka, oblast investic, podporu efektivity chodu úřadu a v neposlední řadě dohled nad hospodařením úřadu, rozpočtem obce a transfery.

Kromě starostky mám obec také neuvolněnou (není pro výkon své funkce uvolněna ze zaměstnání a funkci vykonává v souběhu se „svým“ zaměstnáním) místostarostku. V malých obcích s méně než 15 zastupiteli není zvolena rada. Převážnou většinu pravomocí rady tedy vykonává starosta. Finanční výbor obce se sestává z 3 členů a stejně tak kontrolní výbor má 3 členy.

Obecní úřad plní úkoly prostřednictvím 4 zaměstnanců obce zařazených do úřadu a 5 zaměstnanců zařazených do místních technických služeb. O rozdělení jejich pravomocí rozhoduje starostka. O počtu zaměstnanců rozhoduje zastupitelstvo. Obecní úřad se nachází na hlavní silnici Ledenická, která prochází celým Srubcem od Českých Budějovic směrem na Trhové Sviny.

Obec zřizuje: knihovnu, technické služby, sběrný dvůr a základní a mateřskou školu. Rozsah občanské vybavenosti je v obci pouze základní vzhledem k blízkosti Českých Budějovic, které plní obslužnou funkci pro široké území. Proto je vybavenost veřejnými i soukromými službami v obci menšího rozsahu oproti populačně stejně velkým obcím nacházejícím se v periferních oblastech. K dispozici je Česká pošta partner, kterou obec otevřela v listopadu 2019. V obci není instalován žádný bankomat.

V obci jsou lokalizovány následující zařízení občanské vybavenosti:

- Mateřská škola – zřizovaná obcí, 3 budovy + 1 třída pro děti předškolního věku v nové ZŠ Srubec, kapacita celkem 120 dětí
- Základní škola – zřizovaná obcí, kapacita pro 5 tříd + 1 třídu MŠ – celkem 150 dětí (s ohledem na vývoj počtu dětí v obci je žádoucí rozšíření na úplnou ZŠ)
- Sportovní zařízení – fotbalové hřiště, několik menších hřišť pro děti
- Hasičská zbrojnice – nevyhovující venkovní zázemí pro hasičský sport
- Knihovna – zřizovaná obcí, internet ano
- Obchod – soukromá prodejna se smíšeným zbožím, provozována v obecním objektu
- Restaurace – 2 s omezeným provozem

Vedle jmenovaných základních služeb se v obci nachází několik dalších drobných soukromých provozoven (např. kosmetika, masáže, zámečnictví). V obci nejsou umístěny žádné ordinace lékařů ani žádná zařízení sociálních služeb. Řada služeb však může být zajišťována terénní formou v domácnostech uživatelů (např. terénní pečovatelská služba).

Obec Srubec je obcí silnicového typu se soustředěním zástavby a ekonomických aktivit (výroba, služby, občanská vybavenost) z velké části podél průjezdní komunikace. Zástavba v dalších lokalitách a částech obce může být charakterizována jako spíše obytná a rekreační. Zajištění příjemného vzhledu obce jako celku je komplikované rozlehlostí obce. Obec postrádá malebnost, působí spíše dojmem satelitní zástavby. Náves protíná frekventovaná silnice a není zde kostel. Díky poměrně komplikovaným územním charakteristikám centrální části obce nepůsobí náves příjemným dojmem. Z tohoto důvodu je žádoucí provést revitalizaci centrální části obce koncepčním způsobem (určení pojetí návsi, zpracování územní studie, popř. studie funkčního využití, realizace).

V obci Srubec se nachází několik historických památek. Těmi hlavními jsou: kaplička zasvěcená panně Marii, pomník občanům obce padlých v 1. světové válce a pomník na počest amerického pilota, který byl za 2. světové války sestřelen německými stíhači. Kromě památek stojí za to zmínit rozmanitost okolní krajiny vyzývající k pěší turistice po vyznačených stezkách, možnost rybaření na jednom ze čtyř místních rybníků či možnosti houbaření v přilehlých lesích (Srubec, 2007).

Obecní úřad má celkem tři kanceláře, zasedací místnost, knihovnu a učebnu. Organizační struktura úřadu se vzhledem k dynamickému nárůstu obyvatel úměrně nerozšířila. Kromě paní starostky je zde podatelna, účetní, stavební technik a referentka.

Obecní úřad Srubec používá informační systém KEO4 od společnosti ALIS s.r.o. KEO4 je nejnovější generace informačního systému z rodiny produktů KEO. Je budovaný jako hostované internetové řešení provozované v moderním a bezpečném datovém centru. Uživatelé se k aplikaci připojují z pracovních stanic přes internet. Obecní úřad využívá od společnosti ALIS nejen modul Spisová služba, ale i další moduly, jako je **účetnictví (KEO-W)**, příjmové agendy, mzdy, majetek, evidence obyvatel a vidimace. Souhrnná charakteristika obce Srubec je přehledně znázorněna v tabulce 3:

Tabulka 3: Obec Srubec, kraj Jihočeský (NUTS CZ031)

Identifikační číslo organizace	00245445
Nezkrácený název organizace	Obec Srubec
Datum vzniku	01. 07. 1973
Poslední změna	14. 12. 2021
Stav organizace	Aktivní organizace nebo hist. výskyt
Druh řízení	Místně řízené
Druh účetní jednotky	Obce
Poddruh účetní jednotky	Obecní úřad obce, jež není obcí s rozšířenou působností ani pověřeným OÚ
Státní správa	Organizace nevykonává státní správu
Zdroj financování	Místní rozpočet
Vedení účetnictví	Vedení účetnictví v plném rozsahu
číslo územní statistické jednotky (NUTS)	CZ0311
profile.attributes.okres	České Budějovice
profile.attributes.okres_code	CZ0311
Klasifikace ekonomických činností (NACE) - kód	84110
Klasifikace ekonomických činností (NACE) - text	Všeobecné činnosti veřejné správy
Klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG) - kód	0
Klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG) - text	Kód nebyl přidělen
Kód institucionálního subsektoru (SEKTOR) - kód	13130
Kód institucionálního subsektoru (SEKTOR) - text	Místní vládní instituce
Kategorie počtu obyvatel	2 001 až 5 000
Počet obyvatel	2816
Způsob odměňování	podle § 109 odst.3 z
Zřizovatel - IČO	00245445
Zřizovatel - název	Obec Srubec
Základní územní jednotka	545066
Ulice	Srubec
Sídlo	České Budějovice 6
PSČ	370 06

Zdroj: webový portál Monitor (2021)

6.1 Charakteristika Srubce z hlediska vývoje rozpočtu

Od roku 1990 do roku 2020 obec vzrostla z původních 600 obyvatel na 2750 obyvatel, jak znázorňuje tabulka 4. S tím je spojena řada problémů, jako například dopravní zatížení, technická infrastruktura, občanská vybavenost a celkové udržení kvality života obyvatel. Obec je díky své poloze předurčena k rozvoji příměstského života, což napomáhá rozsáhlé výstavbě nových rodinných domů, tudíž již roky ztrácí venkovský charakter. Srubec je nejrychleji rostoucí obcí Jihočeského kraje.

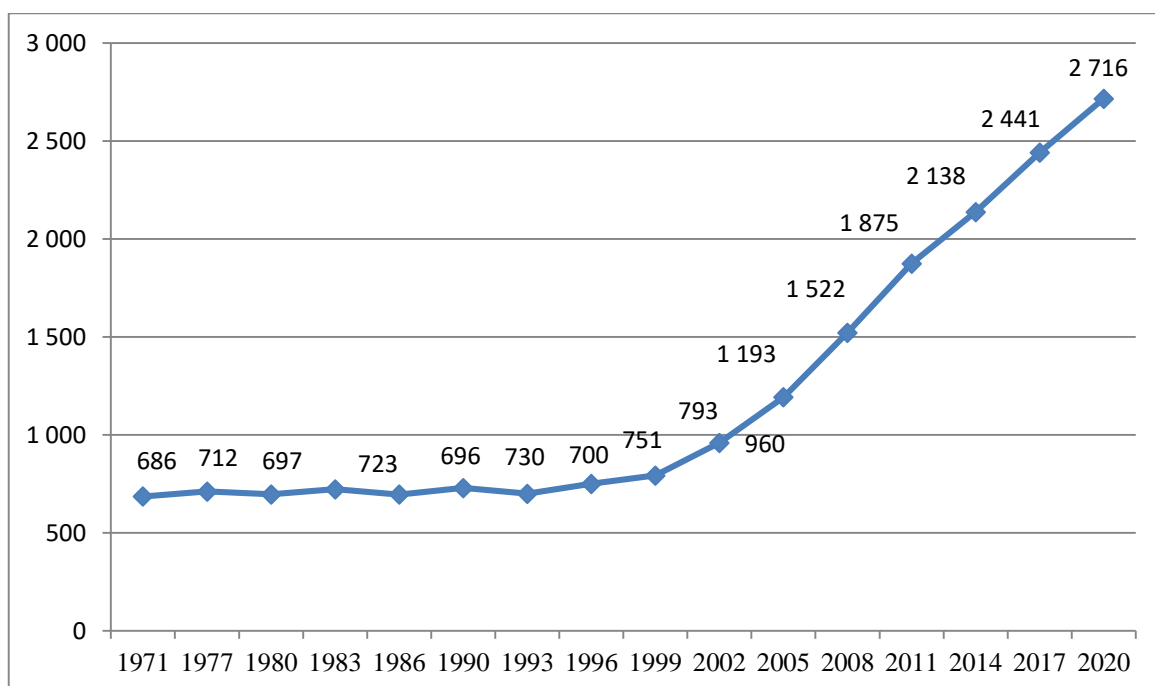
Tabulka 4: Demografický vývoj obce Srubec pro období 2011 - 2020

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2011	1 875	21	10	131	69	11	62	73	1 948
2012	1 948	23	12	140	43	11	97	108	2 056
2013	2 056	32	12	125	63	20	62	82	2 138
2014	2 138	26	15	141	79	11	62	73	2 211
2015	2 211	8	14	158	56	-6	102	96	2 307
2016	2 307	30	10	187	73	20	114	134	2 441
2017	2 441	35	12	150	88	23	62	85	2 526
2018	2 526	31	15	172	64	16	108	124	2 650
2019	2 650	35	19	137	87	16	50	66	2 716
2020	2 716	42	19	151	74	23	77	100	2 816

Zdroj dat: ČSÚ, Databáze demografických údajů za obce ČR, vlastní zpracování

V grafu 2 je dokladován podle statistik Českého statistického úřadu dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obce. Od roku 1971 až do roku 1996 byl růst obyvatel v obci velmi pozvolný. K dynamickému nárůstu začalo docházet od roku 1999. Od roku 2001 až do 2020 se jedná přímo o skokový růst, díky kterému si obec vysloužila pověst jedné z nejrychleji rostoucích satelitních obcí.

Graf 2: Počet obyvatel v obci Srubec podle sčítání lidu v letech 1871 až 2020

Zdroj dat: ČSÚ, vlastní zpracování

Pro zajímavost je v tabulce 5 jasně znázorněno, že se jedná o příměstskou obec na periférii krajského města. Trvale obydlených domů je v obci 621.

Tabulka 5: Struktura domovního fondu

Srubec	Rodinné domy			Bytové domy		
	celkem	obydlené	neobydlené	celkem	obydlené	neobydlené
absolutně	669	619	50	2	2	0
podíl v %		92,5	7,5		100	0

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní zpracování

Tabulka 6 ukazuje, jak výstavba od roku 2016 do roku 2019 rychle rostla. V letech 2016 – 2020 bylo dokončeno celkem 194 bytů. Výstavba rodinných domů v obci probíhala intenzivně do roku 2019. V roce 2020 zaznamenáváme pokles, což mohlo být přibrzděno pandemií koronaviru.

Tabulka 6: Dokončené byty v rodinných a bytových domech absolutně, 2015 - 2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Dokončené byty	47	41	48	44	14
V rodinných	46	41	48	44	14

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

V tabulce 7 můžeme vidět nízkou stabilní míru nezaměstnanosti.

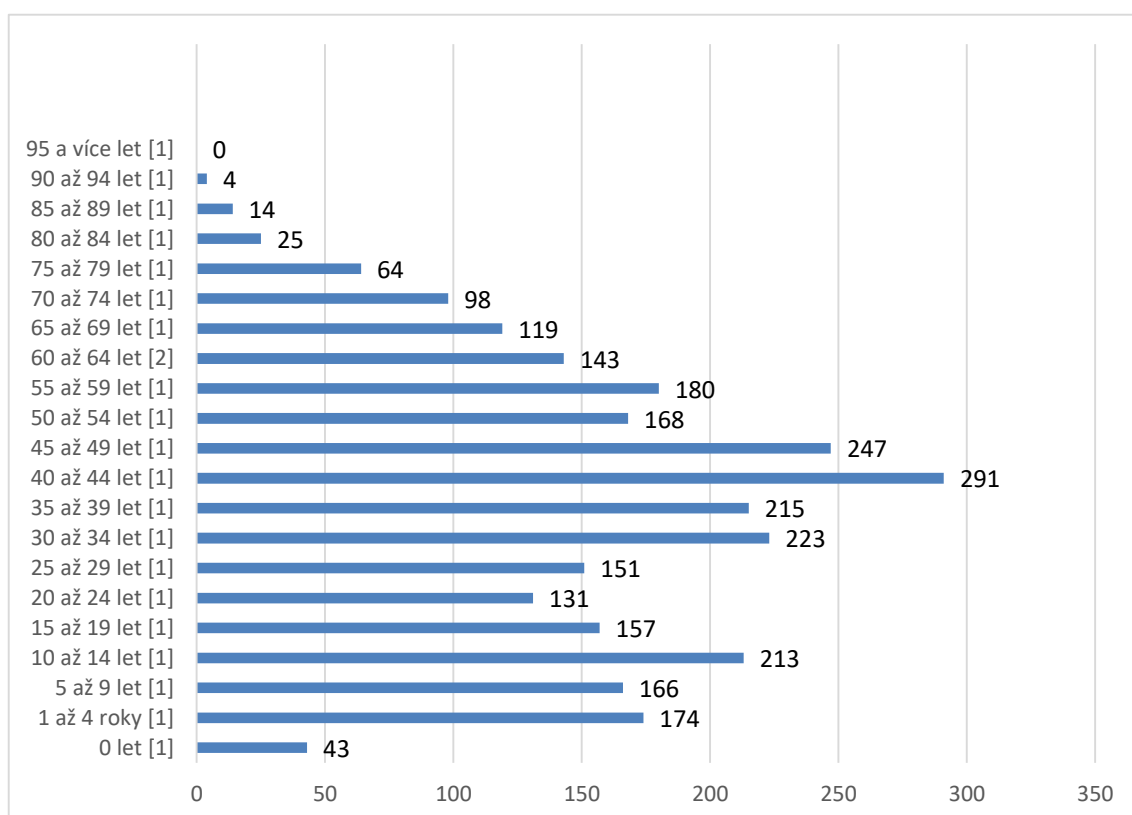
Tabulka 7: Vývoj nezaměstnanosti v letech 2016 - 2020 (v %)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Podíl nezaměstnaných osob	1,8	1,9	1	0,8	1,7

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Jak ukazuje tabulka 8, vysoké zastoupení tvoří převážně obyvatelé v produktivním věku, což je pro obec velmi příznivé především z ekonomického hlediska.

Tabulka 8: Věková struktura obyvatel Srubce k 31. 12. 2020

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Daň z příjmů podnikatelských subjektů v obci jde rovnou do rozpočtu obce a tabulka 9 ukazuje, jak se jejich vývoj vyvíjel v jednotlivých letech. V obci je nejvíce živnostníků a jejich počet v jednotlivých letech neustále narůstá. Je to způsobeno především vlivem neustálého přibývání nových obyvatel.

Tabulka 9: Podnikatelské subjekty v obci Srubec v letech 2016 - 2020

Počet ekonomických subjektů		2016	2017	2018	2019	2020
Celkem		645	666	698	719	741
Obchodní společnosti	celkem	61	65	66	71	72
	z toho akciové společnosti	.	.	.	.	.
Družstva		1	1	1	1	1
Státní podniky		.	.	.	.	.
Fyzické osoby	soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona	486	511	542	572	594
	zemědělství podnikatelé	17	16	16	15	15
	soukromí podnikatelé podnikající dle jiných zákonů	56	49	49	34	34

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Rozpočet obce sestavuje paní starostka s paní účetní a členy finančního výboru. Jak praví paní starostka: „Vychází se především ze stávajících příjmů a výdajů, tedy ze skutečností předešlého roku, ke kterým se přidají plánované investice obce. Rozpočet je sestavován v listopadu na základě dat do října a procentuálně jsou k němu dopočítány chybějící dva měsíce. Z toho je následně sestaven rozpočet na další rok.“ (příloha č. 3).

6.2 Analýza hospodaření obce

Základní přehled o hospodaření obce Srubec zobrazuje tabulka 10 s vývojem rozpočtového hospodaření v letech 2016 – 2020.

Tabulka 10: Vývoj rozpočtového hospodaření obce Srubec v letech 2016 - 2020 (v tis. Kč)

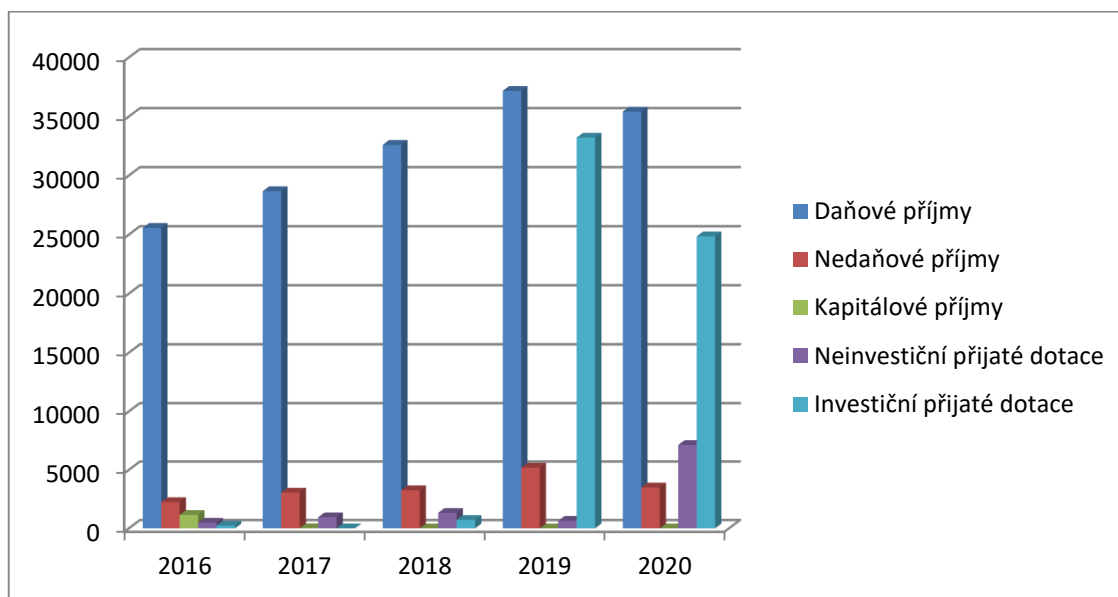
		2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy	1	25569	28678	32601	37169	35407
Nedaňové příjmy	2	2248	3060	3258	5184	3493
Kapitálové příjmy	3	1146	13	2	0	0
Neinvestiční přijaté dotace	4	481	946	1318	646	7128
Investiční přijaté dotace	5	228	0	717	33209	24852
Příjmy	6	29673	32697	37896	76208	70881
Běžné výdaje	7	13953	18263	21306	18909	23862
Kapitálové výdaje	8	5532	9347	2385	67994	70210
Výdaje celkem	9	19484	27610	23691	86902	94072
Saldo příjmů a výdajů	10	10189	5087	14205	- 10694	- 23191
Podíl kapitálových výdajů	11	28,40%	33,85%	10,07%	78,24%	74,63%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	12	47,02%	55,86%	56,22%	24,81%	33,66%

Zdroj: Vlastní zpracování dle Databáze monitor ministerstva financí ČR (2021)

Do roku 2018 obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Ke schodku rozpočtu došlo v roce 2019, což způsobilo financování nové Základní a mateřské školy Srubec. Zhodnotíme-li realizované aktivity a činnosti obce, vyrovnané běžné výdaje do roku 2018 na průměrné úrovni přes 50 % rozpočtu obce jim zcela odpovídají. Úsporné hospodaření obce v oblasti běžných výdajů poskytnulo širší možnost k zapojení rozvojových prostředků obce. Zároveň tomuto trendu odpovídá jak vývoj kapitálových výdajů, tak tvorba rezerv z rozpočtových přebytků. Od roku 2019 došlo k výraznému nárůstu kapitálových výdajů. Toto nastalo v souvislosti s projekty, jejichž náklady byly z 50% kryty investiční dotací (téměř stonásobný nárůst investičních dotačních příjmů). V posledních letech je obec velmi aktivní a úspěšná v dotační politice. Ve sledovaných letech 2016-2020 přijala na dotacích (investičních a neinvestičních) celkem 69,525 mil. Kč, což je přibližná výše

2 celých ročních rozpočtů obce. Hospodaření obce lze hodnotit velmi pozitivně. Z hlediska běžných a kapitálových výdajů jako vyvážené a zodpovědné s nutnou mírou opatrnosti (tvorba přebytků - rezerv). Vysoká dotační úspěšnost, a to nejen v oblasti investic, je vzhledem k velikosti obce velmi chválná. Pro větší přehled jsou příjmy a výdaje znázorněny v grafech 3 a 4:

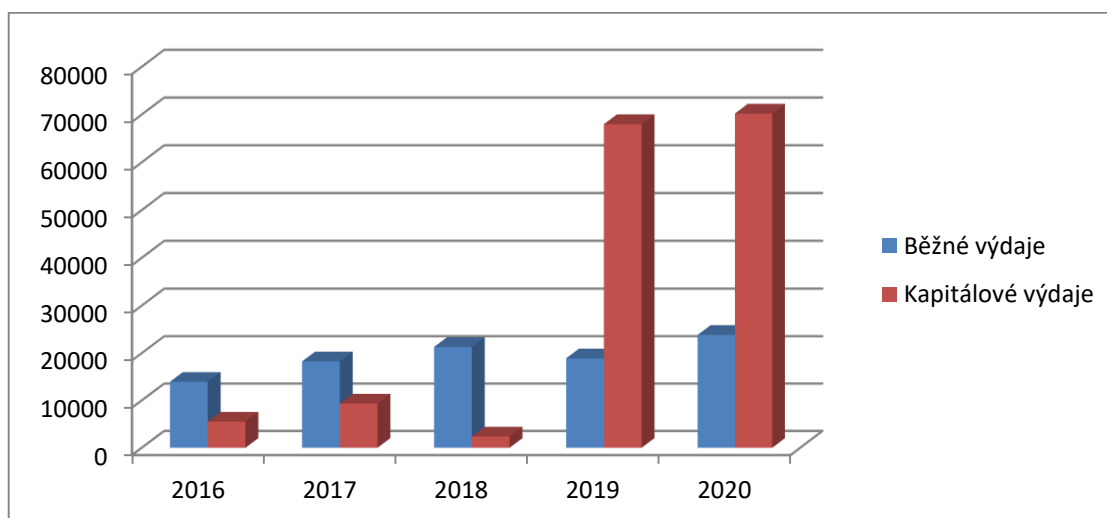
Graf 3: Struktura příjmů obce Srubec v letech 2016 – 2020 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

V grafu 4 jednoznačně vidíme, s jakou vervou se obec od roku 2019 vrhla do investic.

Graf 4: Struktura výdajů obce Srubec v letech 2016 – 2020 (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

6.3 Příjmová stránka

Daňové příjmy jsou z hlediska výběru tématu práce tím nejdůležitějším parametrem pro zhodnocení vlivu daňového balíčku na obce. Proto budou tyto příjmy analyzovány v širším rozsahu, než příjmy nedaňové. Příjmy obce závisí na spoustě aspektů. Těmi nejdůležitějšími jsou počet obyvatel, počet žáků, velikost katastru, daň z nemovitostí, místní poplatky, výše daně z příjmů podnikatelů v katastru obce, vlastní činnost, dotace apod.

6.3.1 Analýza daňových příjmů obce

Daňové příjmy obce Srubec jsou nesrovnatelně nejvyšší položkou všech příjmů obce. Jak je patrné z grafu 3, tvoří v podstatě veškerý příjem obce do roku 2018. Graf 3 také znázorňuje, že od roku 2019 se k daňovým příjmům do popředí dostaly i investiční přijaté dotace.

V roce 2020 došlo k výrazným změnám ekonomiky, což by se mělo v tabulce 10 zobrazit. Nicméně, jak tabulka ukazuje, žádná výrazná změna nenastala.

Tabulka 11: Srovnání jednotlivých daňových příjmů (v tis. Kč.)

	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z nemovitých věcí	1402	1414	1470	1497	1516
Daně a poplatky z vybraných činností	2102	1907	1996	2406	1838
DPH (daň z přidané hodnoty)	10180	12181	14736	16105	16392
DPPO (daň z příjmů právnických osob)	5931	6420	6602	7974	6779
DPFO (daň z příjmů fyzických osob)	5954	6756	7797	9187	8882
Celkem	25569	28678	32601	37169	35407

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Tabulka 11 rozšiřuje přehled o jednotlivých daňových příjmech. Od roku 2016 je na první pohled znatelný průběžný vzestup daňových příjmů v letech 2016 až 2019.

Každý rok stoupały pravidelně o 4 miliony ročně. Celkové navýšení do roku 2019 tedy činilo téměř 12 miliónů. V roce 2020 došlo k milionovému propadu daňových příjmů proti roku 2019. Tento propad však není zdaleka tak velký, jak původní predikce v důsledku koronaviru očekávaly.

Tabulka 12: Podíl daně z přidané hodnoty (DPH) v % na celkových daňových příjmech obce (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
DPH (daň z přidané hodnoty)	10180	12181	14736	16105	16392
Daňové příjmy	25569	28678	32601	37169	35407
Podíl (%)	39,81%	42,48%	45,20%	43,33%	46,30%

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Tabulka 12 ukazuje, že jednoznačně nejvyšší podíl na daňových příjmech obce má „daň z přidané hodnoty“ (okolo 45 %). Od roku 2016 do 2019 bylo meziroční tempo růstu okolo 17 %. V letech 2019 a 2020 je její nárůst oproti jiným rokům zanedbatelný, avšak v poměru s celkovými příjmy je DPH v roce 2020 na 46,30 %, což je ve srovnání s rokem 2019 (43,33 %) o téměř 3 % více.

Tabulka 13: Podíl daně z příjmů právnických osob (DPPO) a daně z příjmů fyzických osob (DPFO) v % na celkových daňových příjmech obce (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
DPPO (daň z příjmů právnických osob)	5931	6420	6602	7974	6779
DPFO (daň z příjmů fyzických osob)	5954	6756	7797	9187	8882
Daňové příjmy	25569	28678	32601	37169	35407
Podíl DPPO (%)	23,20%	22,39%	20,25%	21,45%	19,15%
Podíl DPFO (%)	23,29%	23,56%	23,92%	24,72%	25,09%

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Daň z příjmů právnických osob činí na celkových daňových příjmech podíl v průměru okolo 21 %. Od roku 2016 do roku 2018 docházelo k procentuálnímu snižování podílu. V roce 2019 opět podíl vzrostl, avšak v roce 2020 nastal velký propad. Z podílu 21,45 % na 19,15 %, což je o více než 2 %. K tomuto propadu došlo zejména v důsledku

celkových dopadů „koronakrize“ v oblasti daňových příjmů na obce. U daně z příjmů fyzických osob je podíl na celkových příjmech v průměru okolo 24 %.

Tabulka 14: Podíl svěřených daní (v %) na celkových daňových příjmech obce (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Daň z nemovitých věcí	1402	1414	1470	1497	1516
Daňové příjmy	25569	28678	32601	37169	35407
Podíl (%)	5,48%	4,93%	4,51%	4,03%	4,28%

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Tabulka 14 znázorňuje podíl daně z nemovitých věcí na celkových příjmech obce. Daň z věcí nemovitých patří k daním svěřeným neboli výlučným, obci tedy náleží celých sto procent. Na dani z nemovitých věcí obec získává ročně kolem 5 %.

Jak ukazuje tabulka 15, daně a poplatky z vybraných činností a služeb přinášejí obci kolem 6,5 % do celkových daňových příjmů.

Tabulka 15: Podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb (v %) na celkových daňových příjmech obce (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Poplatky	2102	1907	1996	2406	1838
Daňové příjmy	25569	28678	32601	37169	35407
Podíl (%)	8,22%	6,65%	6,12%	6,47%	5,19%

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Jak již zde bylo zmíněno, dle zákona č. 565/1990 Sb. jsou stanoveny následující poplatky, které obec může zavést. Tyto místní poplatky jsou: poplatek ze psů, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace a poplatky za komunální odpad.

V tabulce 16 je podrobnější přehled vybraných místních poplatků a jejich přínos do daňových příjmů obce.

Tabulka 16: Místní poplatky v letech 2016 – 2020 (v tis. Kč)

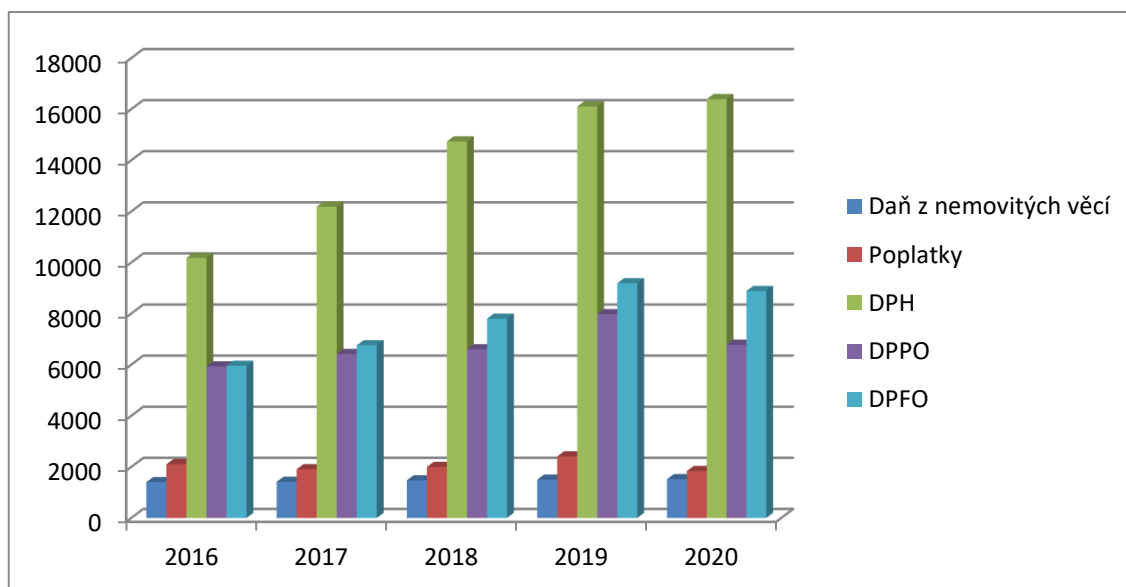
	2016	2017	2018	2019	2020
Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	1229	1275	1324	1370	1416
Poplatek ze psů	103	108	114	119	122

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Přínos místních poplatků do obecní pokladny je obdobný jako u daně z nemovitých věcí (kolem 5 %) a postupný růst je způsoben neustálým nárůstem obyvatel v obci.

V grafu 5 je přehled struktury vybraných daňových příjmů přehledně znázorněn pro lepší orientaci.

Graf 5: Struktura vybraných daňových příjmů (v tis. Kč.)

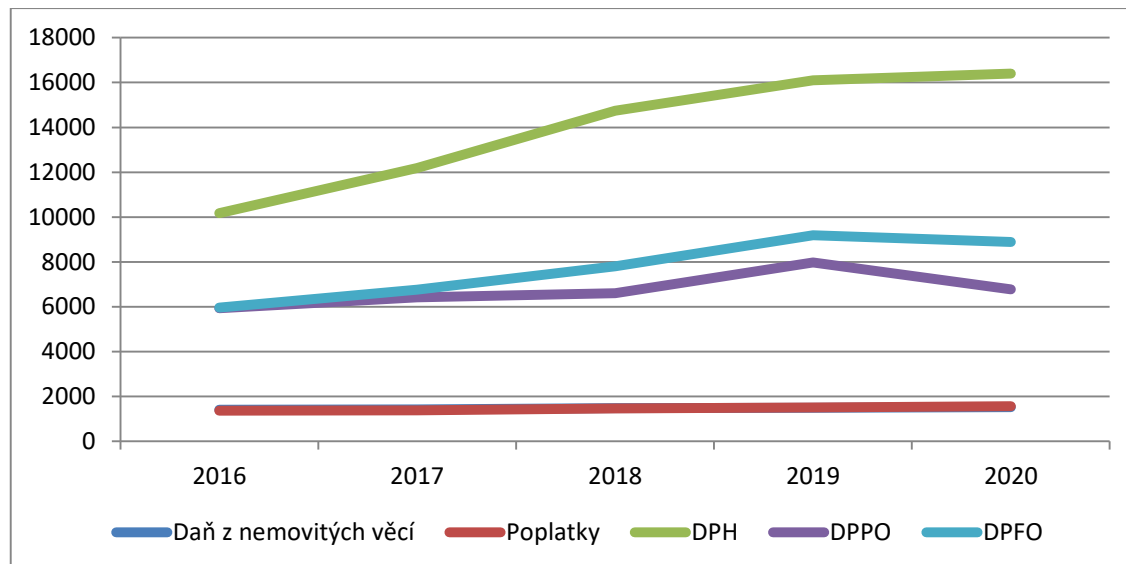

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celkového rozboru daňových příjmů jednotlivých let vyplývá, že jejich poměr zůstává téměř totožný. Počet peněz však konstantně narůstal, což bylo způsobeno hospo-

dářským růstem. Ačkoliv došlo v roce 2020 k mírnému poklesu příjmů z daně právnických a fyzických osob, hluboká recese, kterou způsobila mnohá opatření k zamezení šíření koronaviru, se v grafu 5 však příliš znatelně neodrazila.

Graf 6: Vývoj daňových příjmů obce Srubec (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 6 znázorňuje shrnutí vývoje daňových příjmů obce Srubec v letech 2016 až 2020. Do roku 2019 jasně ukazuje růstový trend. Následuje pokles příjmů u daně z příjmů fyzických a právnických osob. Co se poplatků a daně z nemovitých věcí týče (červená linie překrývá i linii daně z nemovitých věcí), zde je linie stabilní. Každopádně linie daně z přidané hodnoty, která vzniká formou přerozdělení celkového státního výnosu z ní plynoucího, jednoznačně vypovídá o tom, že je skutečně nejvyšším objemem příjmů do obecního rozpočtu.

6.3.2 Shrnutí

Na základě výše analyzovaných dat daňových příjmů je možné první výzkumnou otázku: „*Projevilo se v obci Srubec pokles daňových příjmů v důsledku koronakrizy?*“ zodpovědět kladně.

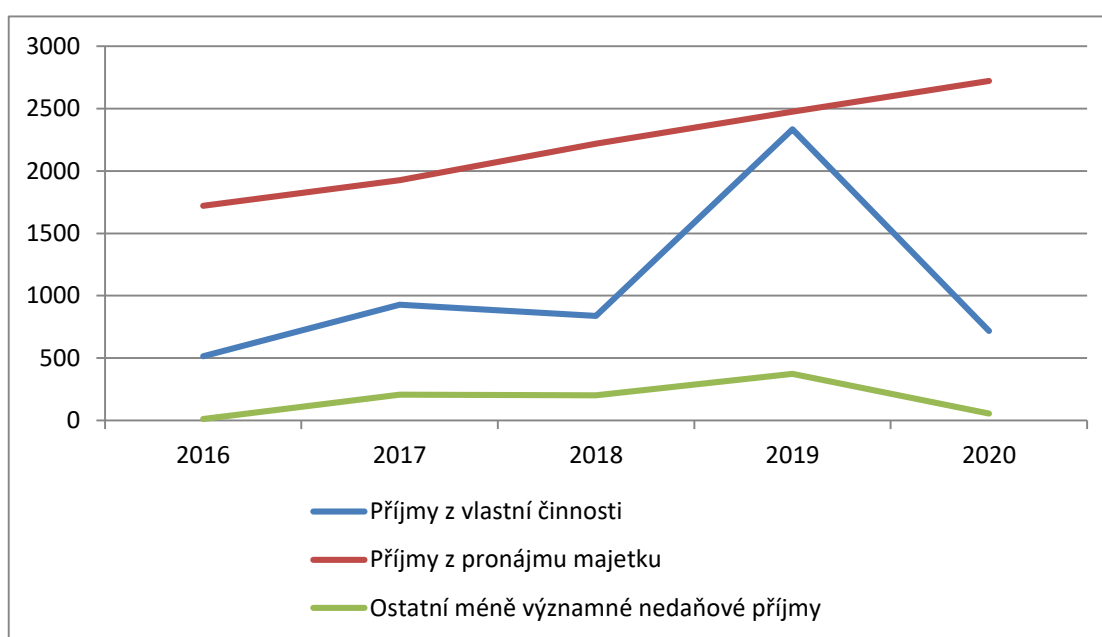
Sice došlo k poklesu daňových příjmů, nicméně ten byl v případě obcí kompenzován **jednorázovým příspěvkem ve výši 1250 Kč na obyvatele**, který byl poskytnutý právě na zmírnění dopadů vzniklých v důsledku výplaty kompenzačního bonusu podnikatelům. Další přínos mělo **navýšení dotačních titulů**. Celkové dopady tzv. koronakrizy v oblasti daňových příjmů na obec Srubec tak byly zanedbatelné.

6.3.3 Nedaňové příjmy obce

Nedaňové příjmy obce jsou příjmy z její vlastní hospodářské činnosti. Tyto příjmy jsou v rozpočtech obcí rozděleny na příjmy z pronájmu majetku a příjmy z vlastní činnosti.

Nedaňové příjmy obce ve výši v průměru 3,5 milionu ročně (tabulka 10), vycházely především z příjmů z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí a příjmů z vlastní činnosti.

Graf 7: Vývoj nedaňových příjmů obce Srubec (v tis. Kč)

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 7 znázorňuje skokový nárůst příjmů z vlastní činnosti v roce 2019. K tomuto nárůstu přispěl prodej vytěženého dřeva, jehož těžba vyplývala z lesního hospodářského plánu. Druhou nejvýznamnější položkou nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku. Ostatní nedaňové příjmy jsou ve srovnání s předchozími nedaňovými příjmy zanedbatelné.

6.3.4 Kapitálové příjmy obce

Tyto příjmy jsou nepravidelné, jelikož obec je získává z prodeje dlouhodobého majetku, pozemků nebo akcií. Dle grafu 3 a tabulky 10 jsou tyto příjmy vyjma roku 2016

nejnižší složkou příjmů obce. Jsou to příjmy z prodeje pozemků, přijaté dary z dlouhodobého majetku a přijaté příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku.

V letech 2019 a 2020 byly dokonce nulovým přínosem. Zde je třeba zmínit, že obec bohužel nedisponuje významným množstvím vlastních pozemků či nemovitostí. Tento nešvar brání obci v rozmachu. Je sice hezké, že je tato obec často zmiňována jako jedna z nejrychleji rostoucích obcí v republice, avšak chybí-li občanská vybavenost právě díky této skutečnosti, je velmi obtížné občanskou vybavenost budovat.

Z analýzy údajů o kapitálových příjmech obce jednoznačně vyplývá, že tento druh příjmů nemůže financovat výdaje obce. V rámci zásad dobrého hospodaření by měl být až tou poslední možností k financování případného schodku rozpočtu.

6.3.5 Transfery a dotace

Už víme, že transfery rozdělujeme na investiční a neinvestiční. Obce se v projektových záměrech, které se rozhodly financovat s pomocí dotací, musí finančně spolupodílet. Výši spolufinancování určuje vždy konkrétní dotační program. Vybrané transfery ukazuje tabulka 17. Už na první pohled z hlediska celkových součtů vidíme, že v letech 2019 a 2020 je skokový nárůst.

Tabulka 17: Přijaté transfery v letech 2016 až 2020 (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu	44	44	139	58	3458
Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	395	462	510	562	610
Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	42	437	670	26	3060
Neinvestiční přijaté transfery od krajů	0	3	0	0	0
Investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	0	430	0	20000
Investiční přijaté transfery od krajů	228	0	287	0	210
Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	0	3	0	33209	4642
Celkem	709	949	2036	33855	31980

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

V roce 2019 celkový příjem v transferech ovlivnily **Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu** v hodnotě 33,209 mil. Kč. Především pak částka 30 mil. Kč, kterou obec získala na výstavbu Základní a mateřské školy od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT). V roce 2019 se v obci kromě školy vydařily i další akce s pomocí dotačních titulů: vybudování sběrného dvora, vybudování polopodzemních kontejnerů.

V roce 2020 byl celkový příjem v transferech ovlivněn **Investičními přijatými transfery ze státního rozpočtu** v hodnotě 20 mil., což byla získaná dotace opět směřovaná na výstavbu Základní a mateřské školy od Ministerstva financí ČR na třetí patro budovy (2 etapu).

Tabulka 18: Přehled transferů za rok 2020 (v tis. Kč)

Přijaté neinvestiční transfery a půjčky ze státního rozpočtu	2020
Operační program Zaměstnanost	169
Přísp. na obnovu, zajišt. a vých. porostů podle písm. B pravid.	112
Finanční příspěvky na zmírnění dopadů kůrovcové kalamity v lesích	779
Podpora opatření na rybnících a malých vodních nádržích-podprogram č.129293-IV	2000
Jednorázový příspěvek obcím pro rok 2020 podle zákona č. 159/2020 Sb.	3395
Účel. dotace na výdaje spojené s volbami do Senátu a zast. krajů	63
Celkem	6518
Přijaté investiční transfery a půjčky ze státního rozpočtu	2020
Op.prog.život.prostr.2014-2020-pr. č. 115310-prostr.EU-IV	2586
IROP-Integrovaný regionální OP-program č. 117030-EU-NIV	2056
Akce financované z rozhodnutí Poslan. sněm. Parlamentu a vlády ČR - č. 298220-IV	20000
Celkem	24642

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

V roce 2020 byly získány i další významné dotace. V tabulce 18 jsou vypsané z hlediska konkrétních programů. Tato rozmanitost ve sledovaném roce byla způsobena dvěma důležitými aspekty. V tomto roce bylo v rámci dotací vyhověno obcím více než v předchozích letech, a to z důvodu kompenzace propadu daňových příjmů způsobeného výplatou kompenzačního bonusu podnikatelům. Dále byl v tomto roce obcím vyplacen bonus na obyvatele (podle zákona č. 159/2020 Sb.).

Nejúspěšnější investiční akcí v roce 2020 bylo 20 mil. Kč, získaných na dostavbu 2. etapy nové základní školy. Ostatní akce, jako prodloužení trasy MHD do lokality Na Štětkách, odbahnění návesního rybníka či vybudování sběrného dvora, byly také pro obec velmi prospěšné a především, dlouho žádané a očekávané. Konkrétně prodloužení trasy MHD do lokality Na Štětkách bylo diskutované téma po mnoho let a již nikdo nevěřil, že by se tato potřeba někomu podařila zrealizovat. Lidé do této lokality docházeli ze zastávky MHD z návsi přes 1,5 km. Tímto získali chybějící dostupnost občanské vybavenosti, která patří k podmínkám kvalitního bydlení. **Jednorázový neinvestiční příspěvek obcím** je v práci zmiňován a též přispívá velkým dílem k zásluhám úspěchu příjmů. Další neméně prospěšné dotace podtrhují nadprůměrnou úspěšnost v získávání dotačních titulů tohoto roku.

Tabulka 19: Příjmy z jednotlivých dotací v roce 2021 (v Kč)

	2021
Dotace ze SR na výkon státní správy	60 000,00
Kompenzační bonus 2021	491 353,22
Dotace - volby do PS Parlamentu ČR	593 535,00
Průtoková dotace pro ZŠ a MŠ Srubec - šablony	647 600,00
Dotace ÚP - veřejně prospěšné práce	89 037,00
Dotace Sběrný Dvůr - doplatek	12 309,65
2x Dotace na obnovu obecního lesa	31 251,00
2x Dotace na pořízení dětského a workoutového hřiště	932 719,00
Příjmy celkem	2 857 804,87

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

V době zpracovávání této práce ještě není konec rozpočtového období. Pro ucelení problematiky je třeba zmínit, že hospodaření obcí za uplynulý kalendářní rok, tedy rok 2021 se vyhodnocuje a zpracovává do závěrečného účtu, který je následně projednáván na zastupitelstvu obce, nejpozději do 30. června. Přesto vzhledem k danému tématu považují za důležité nahlédnout alespoň v rámci možností do roku 2021. Tabulka 19 je sestavena dle poskytnutého Rozboru hospodaření za rok 2021.

6.3.6 Ostatní příjmy

Tyto příjmy vznikají ze společného sdružování prostředků. Radíme sem různé dary a výnosy z veřejných sbírek, úvěry, půjčky či například budování více obcí společné kanalizace nebo plynovodu.

6.3.7 Shrnutí

Shrneme-li celkové příjmy obce Srubec pro vybrané období, které tvoří stabilní a jistou základnu, budeme na úrovni v průměru cca. 35 mil. Kč ročně. Vycházíme z daňových příjmů, nedaňových příjmů, což je za normálních okolností naprostá většina příjmů obce). V posledních 2 letech obci maximálně k ročním příjmům pomohly dotace. Zde bychom ovšem mohli hovořit o příjmech přes 70 mil. Kč ročně. Je však otázkou, jak úspěšná bude v rámci získávání dotací obec v následujících letech, což závisí nejen na nabídce a možnostech získávání dotací, ale i na následném vedení obce. To bych ale v tuto chvíli věštila z křišťálové koule.

6.4 Výdajová stránka

Výdaje závisí na provozu obce a jeho efektivitě. Obce řídí finance především skrze výdaje. Z toho plyne, že stav a vývoj financí závisí především na politice samosprávy. Následující tabulka č. 17 ukazuje rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečností.

Tabulka 20: Schválené a skutečné výdaje (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Běžné výdaje schváleno	13769	13944	16153	18521	23043
Běžné výdaje skutečnost	13953	18263	21306	18909	23862
Rozdíl	-184	-4319	-5153	-388	-819
Kapitálové výdaje schváleno	8960	22738	38500	49370	62705
Kapitálové výdaje skutečnost	5532	9347	2385	67994	70210
Rozdíl	3428	13391	36115	-18624	-7505

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

Běžné výdaje překročily za sledované období 2016 – 2020 téměř 11 mil. Kč na rozdíl od kapitálových výdajů, které byly vyčerpány pouze na 85 %. Rozpočet je v průběhu roku upravován rozpočtovými opatřeními. *Podle paní starostky má obec ročně kolem 15 rozpočtových opatření, někdy i více. Mezi příčiny tvorby rozpočtových opatření patří většinou neočekávané výdaje nebo získání dotace (příloha č. 3).*

6.4.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje spojené s běžným provozem obce a na údržbu majetku. Patří k nim běžné nákupy i drobné rekonstrukční a modernizační aktivity. Mezi běžné výdaje obcí pak v podrobnějším duchu řadíme především výdaje na místní správu, školství, komunální služby a územní rozvoj, pozemní komunikace, odpady, kulturu, ochranu přírody, silniční dopravu, bytové a nebytové hospodářství, tělovýchovu a zájmovou činnost. V tabulce 22 je přehled běžných výdajů v ne tak podrobné verzi, ale spíše pro srovnání jednotlivých skupin výdajů. Zde je vidět, že nejvyšší položkou jsou neinvestiční nákupy a související výdaje. Mezi ty řadíme nákup materiálu (ochranné pomůcky, oděv, knihy, dlouhodobý drobný hmotný majetek, nákup zboží za účelem dalšího prodeje a nákup materiálu jinde nezařazený), nákup vody, paliv a energie, nákup služeb (poštovní služby, služby telekomunikací a radiokomunikací, služby peněžních ústavů), ostatní nákupy (opravy, údržba, programové vybavení, pohoštění, cestovné apod.), výdaje na územní dopravní obslužnost a věcné dary.

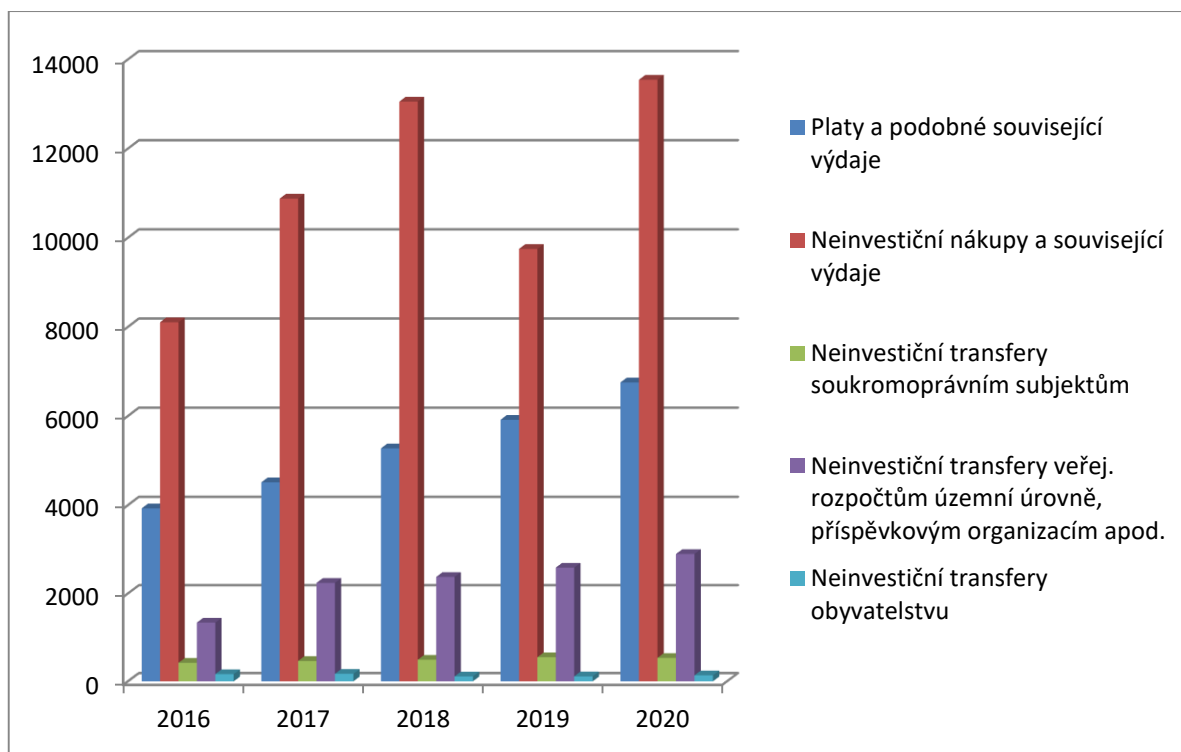
Tabulka 21: Srovnání běžných výdajů (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Platy a podobné související výdaje	3928	4512	5274	5915	6753
Neinvestiční nákupy a související výdaje	8104	10877	1305	9747	13543
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	422	463	491	548	533
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně, příspěvkovým organizacím apod.	1336	2240	2375	2586	2897
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	163	171	111	113	136
Celkem	13953	18263	21306	18909	23862

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

V grafu 8 je vidět velké snížení neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů v roce 2019. Toto bylo zřejmě způsobeno nižšími investicemi na opravy a udržování. Rok 2020 pokračuje opět ve vzrůstající linii let 2016 až 2018.

Graf 8: Struktura běžných výdajů (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování

6.4.2 Kapitálové výdaje

Výše kapitálových výdajů závisí především na investičních záměrech obce, tudíž se může v jednotlivých letech velmi lišit. Toto dokazuje tabulka 22.

Tabulka 22: Přehled kapitálových výdajů (v tis. Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	5	60	75	0	0
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	5523	9276	2257	67994	70052
Pozemky	4	11	53	0	158
Celkem	5532	9347	2385	67994	70210

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle závěrečných účtů obce

V letech 2019 a 2020 obec vybudovala za pomoci dotačních titulů spoustu nových projektů, o kterých bylo zmíněno již v kapitole Transfery a dotace. S dotacemi se obec v projektových záměrech musí finančně spolupodílet. Výši spolufinancování určuje vždy konkrétní dotační program.

6.5 Shrnutí

Běžné výdaje obce Srubec pro vybrané období odpovídají úspornému hospodaření obce v poměru s narůstajícím rozpočtem neustále se rozvíjející obce. Kapitálové výdaje se od roku 2019 dynamicky zvýšily, což odpovídá téměř stonásobnému růstu investičních dotačních příjmů.

6.6 Financování

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (Zákon č. 23/2017 Sb.) stanovuje obcím fiskální pravidlo, které nebrání obcím realizovat investice i v případě, že zadlužení překročí 60 %. Pokud tedy obec v jednom roce překročí ukazatel 60 % a v roce následujícím tento dluh částečně sníží o zákonem stanovené minimum, pravidlo se považuje za splněné. V roce 2016 a 2017 dobíhal dlouhodobý úvěr, který si obec založila v předešlých letech. Podíl dluhu k průměru příjmů v roce 2016 činil 9,86 % a v roce 2017 byl 2,25 %.

Dluh tedy nepřekročil 60 % průměru příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Ve sledovaných letech 2016 – 2020 obec využila možnosti čerpání dlouhodobého úvěru pouze jednou, a to v roce 2020. Jednalo se o dlouhodobý úvěr v hodnotě 40 mil. Kč., který si obec zřídila u Komerční banky na výstavbu I. etapy nové ZŠ a MŠ Srubec. Rozpočet obce na rok 2020, schválený zastupitelstvem obce (včetně rozpočtu sociálního fondu) dne 16. 12. 2019 byl schodkový, příjmy ve výši 38 448 000,- Kč (výdaje 85 828 000,- Kč), schodek 47 380 000,- Kč bude kryt smluvně zabezpečeným úvěrem a finančními prostředky z minulých let ve výši 7 380 000,- Kč. Dluh v roce 2020 tedy překročil 60 % průměru příjmů za poslední 4 rozpočtové roky o 22,50 %. Jak zkonstatovala paní starostka: „*V médiích bylo uváděno, že obce budou v roce 2020 kráceny, ale nebylo to tak markantní, jak se předpokládalo. V roce 2020 byly sice pokráčeny daňové příjmy, ale díky jednorázovému příspěvku obcím a velké spoustě uvolněných dotací, nás tato doba nijak neohrozila. Na dotacích jsme v roce 2020 získali téměř 32 mil. Kč*“ (příloha č. 3).

7 PROVÁZANOST ROZPOČTU OBCE S KONCEPCEMI PLÁNU ROZVOJE

Obec má zpracovaný Program rozvoje obce Srubec (dále jen PRO Srubec) na období 2021 – 2027. Program rozvoje obce je dlouhodobý programový dokument, který vytyčuje záměry obce na období 7 let. Je podkladem pro rozvojové aktivity a územní plánování v obci. Přispívá k tomu, aby obec efektivně využívala finanční prostředky jak z vlastního rozpočtu, tak i z vypsanych dotačních titulů. Dokument umožňuje představitelům obce koncepční plánování rozvoje obce.

Jde o dokument, který se neomezuje pouze na jedno volební období zastupitelstva obce. Jedná se o komplexní programový dokument, který formuluje strategii rozvoje celého území obce, včetně komunity a jejího fungování. Vzniká na základě styku s veřejností, soukromou sférou, občany, podnikateli, majiteli pozemků, odborníky, správou obce a státem. Dokument usiluje o dosažení rovnováhy mezi tím, co občané chtějí a tím, co je dosažitelné. Rovnováhy mezi dalším rozvojem a ochranou stávajících přírodních a kulturních hodnot. Je důležitým nástrojem k upevnění pozice v regionu a posílení její konkurenceschopnosti (Srubec, 2020).

Obec má zpracovaný i Program rozvoje sportu 2021 - 2025 (dále jen PRS Srubec), který slouží ke zmapování stávající situace v oblasti sportování v obci (sportovní infrastruktura, sportovní organizace, školy a školská zařízení, organizované / neorganizované formy sportování, podmínky pro sportování, společenská východiska, apod.) a k navržení opatření a aktivit pro další rozvoj sportovních aktivit a činností. Plán rozvoje sportu vytvoří efektivní koncepční systém rozvoje obce v této oblasti. Zpracování Plánu rozvoje sportu vychází z platného znění zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, dílčího metodického doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR s podpůrným využitím metodiky zpracování programu rozvoje obce (www.obcepro.cz) Ministerstva pro místní rozvoj ČR (Srubec, 2020).

K zjištění, zda je rozpočet obce Srubec provázaný s koncepcemi PRO Srubec a PRS Srubec jsem porovnála programové cíle PRO Srubec i PRS Srubec a vybrané položky z rozpočtu Obce Srubec na rok 2021, tedy rok navazující přímo na zahájení platnosti nového PRO Srubec viz přílohy 1 a 2.

7.1 Výsledek srovnání jednotlivých koncepcí

V plánovaných rozpočtových výdajích obce Srubec na rok 2021 jsou zahrnuty všechny položky, které jsou zmíněny jak v PRO Srubec, tak v PRS Srubec. Jedná se o aktuální, obcí plánované aktivity. Po osobním průzkumu území a následném prověření aktivit přímo u paní starostky nebyly v roce 2021 všechny plánované akce zrealizovány, a to z důvodu, že se čeká na získání dotačních titulů. O některé z nich již obec zažádala, u jiných sleduje vývoj a je připravena žádosti podat. Tabulka 23 podrobně znázorňuje jednotlivé akce.

Tabulka 23: Plánované rozpočtové výdaje na rok 2021 (v Kč.)

Rozpočtové výdaje 2021	plánované	realizované
Silnice - rekonstrukce, stavby (zastávky MHD)	1 000 000	v realizaci
Vodovody - opravy a udržování (rekonstrukce vodojemu)	300 000	v realizaci
Kanalizace - rekonstrukce, výstavba	300 000	v realizaci
MŠ - dostavba nového pavilonu v Horní 986 (spoluúčast projektu)	2 500 000	v realizaci
ZŠ Srubec - stavba budovy (spoluúčast 3. etapy (dostavby budovy)	20 000 000	ano
ZŠ Srubec - vybavení	500 000	ano
Výstavba relaxačního a sportovního areálu	500 000	v realizaci
Herní prvky pro děti (Na Štětkách, Ledenická-Škarda) spoluúčast	410 000	v realizaci
Rekonstrukce hasičárny - multifunkční budova (komunální služby)	5 000 000	v realizaci

Zdroj: vlastní zpracování (2022) – dle rozpočtového výhledu obce na rok 2021

Srovnání jednotlivých koncepcí s rozpočtem obce mi dopomohlo ke kladnému zodpovězení druhé výzkumné otázky: „*Je rozpočet obce Srubec provázán s koncepcemi plánu rozvoje?*“

Rozpočet je s koncepcemi provázán. Projekty zaznamenané v Programu rozvoje obce Srubec na období 2021 - 2027 i Program rozvoje sportu 2021 – 2025, jsou průběžně realizovány a plánovány v rozpočtu.

8 KOMPARACE ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ OBCE V ČASE, PŘÍPADNĚ PROSTORU

Komparaci zdrojů financování obce Srubec jsem provedla pomocí metody výpočtu přínosů analytických ukazatelů.

8.1 Příjmy

Ukazatel celkové příjmy je součtem ukazatelů daňové příjmy (DP), nedaňové příjmy (NP), kapitálové příjmy (KP), investiční přijaté dotace (IPD) a neinvestiční přijaté dotace (NPD). Tato metoda mi pomohla srovnat ukazatele z roku 2020 proti roku 2019.

Tabulka 24: Výpočet vlivu změny dílčích příjmů na celkové příjmy v roce 2020 oproti 2019 (v tis. Kč)

Rok	Daňové příjmy	Nedaňové příjmy	Kapitálové příjmy	Neinvestiční přijaté dotace	Investiční přijaté dotace	Příjmy celkem
2019	37169	5184	0	646	33209	76208
2020	35407	3493	0	7128	24852	70880
Procentní změna	-2,31%	-2,22%	0 %	8,51%	-10,97%	-7,52%

Zdroj: Vlastní zpracování dle Databáze monitor ministerstva financí ČR (2021)

Dle tabulky 24 je vliv změny dílčích příjmů na změnu analyzovaného ukazatele (celkových příjmů) následující.

Vliv změny daňových příjmů na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 činí pokles 2,31 %. Vliv změny nedaňových příjmů na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 činí pokles 2,22 %. Vliv změny kapitálových příjmů na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 se nijak neobrazil. Vliv změny neinvestičních přijatých dotací na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 činí přírůstek 8,51 %. Vliv změny investičních přijatých dotací na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 činí pokles 10,97 %. Celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 poklesly o 7,52%.

8.2 Výdaje

Ukazatel celkové výdaje je součtem ukazatelů běžné výdaje (BV) a kapitálové výdaje (KV). Tato metoda mi pomohla srovnat ukazatele z roku 2020 proti roku 2019.

Tabulka 25: Výpočet vlivu změny dílčích výdajů na celkové výdaje v roce 2020 oproti 2019 (v tis. Kč)

Rok	Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Výdaje celkem
2019	37169	5184	5184
2020	35407	3493	3493
Procentní změna	-2,03%	-1,95%	-1,75%

Zdroj: Vlastní zpracování dle Databáze monitor ministerstva financí ČR (2021)

Dle tabulky 25 je vliv změny dílčích výdajů na změnu analyzovaného ukazatele (celkových výdajů) následující.

Vliv změny běžných výdajů na celkové výdaje v roce 2020 oproti roku 2019 činí pokles 2,03 %. Vliv změny kapitálových výdajů na celkové příjmy v roce 2020 oproti roku 2019 činí pokles 1,95 %. Celkové výdaje poklesly v roce 2020 oproti roku 2019 o 1,75 %.

9 NÁVRHY, NÁMĚTY NA ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE OBCE

Finanční situace obce Srubec je ve sledovaných letech velmi příznivá. Neustálý nárůst obyvatel zajišťuje obci průběžné zvyšování daňových příjmů do obecního rozpočtu. Za poslední sledované roky 2019 a 2020 se i několikanásobně zvýšil příjem (téměř stonásobný nárůst) investičních i neinvestičních dotací. Tato úspěšnost v dotační politice je vzhledem k velikosti obce velmi chvályhodná. Daňové příjmy obce Srubec se v roce 2020 díky koronavirovým opatřením snížily oproti roku 2019 o 1,8 mil. Kč. Co se celkových příjmů týče, ty se v roce 2020 snížily o 5,3 mil. Kč oproti roku 2019, což bylo způsobeno vysokou dotací na výstavbu školy přijatou v roce 2019.

Ačkoliv jsou obce financovány především daňovými příjmy z rozpočtového určení daní, neměli bychom opomíjet i další příjmy, především pak možnost čerpat dotace, které jsou každý rok vypisovány buď ze státních účelových fondů, nebo ze strukturálních fondů EU. Ty jsou nejen z různých programů, které mají za úkol zlepšení životního prostředí, života obyvatel, celoživotního a technického vzdělávání, dopravní infrastruktury, ale i z dalšího množství programů, jako je například Program rozvoje venkova. Toho se v posledních letech obec Srubec drží, tedy zde není třeba navrhopvat zlepšení. Mezi další neodmyslitelné zdroje obcí patří místní poplatky, které sice netvoří tak vysoký příjem do obecního rozpočtu, ale jsou stabilní.

Zdárná správa veřejných věcí si vyžaduje především **dostatek odborných pracovníků a zastupitelů a kvalitních srozumitelných návodů**. Současnost je plna vysokých nároků na obce z hlediska postupů v procesu rozhodování, dodržování zákonů a vnitřních předpisů, a proto je důležité **zavedení manažerského řízení procesů a potřebnost manažerských schopností a dovedností**, aby obec se svěřeným majetkem disponovala co nejzodpovědněji. Je třeba finanční zdroje kvalitně plánovat a zachovat tak soběstačnost a s ní spojenou potřebnou míru svobody rozhodování.

Obci Srubec v s ohledem na sledované roky 2016 – 2020 nelze nic zásadního vytknout. Dle všech zpracovaných analýz vyplývá, že s finančními prostředky zachází velmi hospodárně, a přitom se nebojí budovat a investovat tak, jak se patří pro správného hospodáře. Velkým plusem obce jsou i strategické dokumenty, které jsou průběžně aktualizovány, a podle kterých se obec řídí.

10 ZÁVĚR

Úkolem práce bylo analyzovat možnosti financování dané obce včetně zohlednění vlivu daňového balíčku jak na příjmové tak výdajové stránce rozpočtu.

V první části práce jsem z odborné literatury nastudovala celkovou problematiku financování obcí, s ní provázaná pravidla rozpočtování a mnoho aspektů dle příslušných zákonů, které jsou pro tuto oblast nezbytné.

Druhou část jsem zaměřila na analýzu financování obce Srubec jak z hlediska teoretických poznatků, tak s použitím dat, která jsem postupně získávala pomocí metodických kroků. Nejprve jsem využila sekundárních dat, která jsem získala za pomoci oficiálních stránek obce a dostupných údajů Českého statistického úřadu. Následně jsem provedla popis obce Srubec. Prostudovala jsem závěrečné účty obce, rozpočtová opatření a účetní závěrky a mnoho dalších dokumentů, které se k financování obce pojily. Na základě těchto dokumentů jsem zpracovala jednotlivé analýzy příjmů a výdajů obce ve sledovaných letech 2016 - 2020 s hlubším se zaměřením na dopady daňového balíčku na obec a vliv změn v roce 2020 na pokles daňových příjmů v obci Srubec. Důležitým aspektem mé práce bylo prověření provázanosti rozpočtu s koncepcemi plánu rozvoje obce. Díky přístupu k těmto koncepcím a k dokumentům Rozboru hospodaření obce, jsem získala potřebný přehled a mohla zjistit, zda rozpočet obce koresponduje s těmito koncepcemi.

Pomocí metody výpočtu přínosů analytických ukazatelů jsem porovнала vliv změny dílčích ukazatelů na změnu analyzovaných ukazatelů ve formě relativního přírůstku. Analyzovanými ukazateli v tomto případě byly celkové příjmy a celkové výdaje.

Posledním krokem byl řízený rozhovor s paní starostkou Lenkou Malou. Řízený rozhovor probíhal dne 11. 3. 2021 přímo na Obecním úřadě Srubec. Záměrem bylo zjistit stanovisko paní starostky k financím obce a především pak na dopad daňového balíčku a dalších opatření spojených s koronavirovou pandemií na obec Srubec, čímž byla dodána komplexnost zkoumané problematice.

Téma financování obce ve spojitosti rozpočtovým určením daní, které se neustále vyvíjí, bude i v budoucnu velmi diskutovaným tématem. Dopady současné ekonomické krize se tedy na obci naštěstí nepodepsaly a prozatím má dostatek finančních prostředků

k realizaci svých plánovaných aktivit. Na závěr je třeba zmínit, že cílem finančního hospodaření obcí není dlouhodobá tvorba rozpočtových přebytků, protože peníze nemají zůstat na účtech, nýbrž je obce mají investovat do obnovy a rozvoje majetku.

11 SUMMARY

The financing of municipalities is a discussed topic not only at the meetings of the municipal councils, but especially among the citizens who live in these municipalities. According to the Constitution of the Czech Republic, municipalities, as territorial self-governing units, have the right to self-government. However, municipalities are responsible not only for independent competence, but also for the exercise of delegated competence. It is financed by shared tax revenue, subsidies and administrative fees. As a public corporation, they can have their own assets and manage their own budget. According to the monitored financial indicators, the Ministry of Finance supervises the municipal budget. The Ministry of the Interior is responsible for the preparation of state budget documents for the part devoted to the contribution to municipalities, regions and the capital city of Prague.

I chose "Financing of a selected municipality" as the topic of my diploma thesis. The selected municipality is the municipality of Srubec, because I not only live in the municipality, but also work at the municipal office. The village of Srubec can be considered a small village, but it has a very rapid population growth. The issue of financing small municipalities is a frequently discussed topic. In my work, I would therefore like to look not only at this issue, but also at the impact of the tax package on municipalities. Furthermore, I would like to check the connection of the budget of the municipality with the concepts of the development plan. In the theoretical part I will create a theoretical basis for the whole work.

First, I will outline the "Definition of local government, which accompanies the main sources of funding, and last but not least, I will focus on the budgetary determination of taxes. In addition to the basic definitions and description of the topic, I will point out the context arising from the individual chapters and their interconnection. Next I will present the methodology of work. In the practical part, I will introduce the village of Srubec and analyze the possibilities of its financing. I will compare the theoretically acquired knowledge with the information obtained from practice and evaluate the management of the municipality, sources of financing and propose possible suggestions for improvement.

Key words: public sector, financing of municipalities, tax package, budget, incomes, expenditures, municipal management

12 Seznam použité literatury

1. Balík, S. (2009). *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada publishing, a.s.
2. Crossman, H., & Fischer, D. (2016). *Participatory Budgeting and transparency in municipal finances*. *Journal of Accounting, Ethics and Public Policy*, 17(3)
3. Farvacque-Vitkovic, C. D., & Kopanyi, M. (Eds.) (2014). *Municipal finances: A Handbook for Local Governments*. Washington (D.C.): The World Bank
4. Havlan, P., Janeček, J. a kol. (2014). *Majetek územních samosprávných celků v teorii a praxi*. 2. vydání. Praha: Leges s.r.o.
5. Hrbková, J. a kol. (2015). *Společenské vědy pro techniky: Ekonomie, právo, politologie*. Praha: Grada publishing, a.s.
6. Kadeřábková, J., Mates, P., Wokoun, R. (2004). *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o.
7. Kraftová, I. (2002). *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck
8. Louda, T., Grospič, J., Vostrá, L. (2006). *Modernizace veřejné správy v Evropě a České republice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o.
9. Maaytová, A., Ochrana, F., Pavel, J. a kol. (2015). *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada publishing, a.s.
10. Nečadová, V. (2012). *Veřejné finance: studijní opora*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava
11. Pařízková, I. (1998). *Finance územních samosprávných celků*. Brno: Masarykova univerzita
12. Peková, J. (2004). *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press
13. Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI Wolters Kluwer
14. Provazníková, R. (2009). *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 2. aktualizované a rozšířené vydání teorie a praxe*. Praha: Grada publishing, a.s.
15. Provazníková, R. (2015). *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 3. aktualizované a rozšířené vydání teorie a praxe*. Praha: Grada publishing, a.s.
16. Růčková, P. (2015). *Finanční analýza – 5. Aktualizované vydání: Metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada publishing, a.s.
17. Radvan, M., (2012). *Místní daně*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.

18. Sedmíhradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, a.s.
19. Vojtíšková, M. (2018). *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR
20. Žehrová, J., Pfeiferová, D., (2008). *Finance municipalit*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze

Internetové zdroje:

1. Databáze monitor ministerstva financí ČR. (2021). Online. Retrieved from <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00245445/prehled?rad=t&obdobi=2109>
2. Daněk, M. (2004). *Jihočeský Herold č. 1/2004. Časopis o historii a pomocných vědách historických*. Online. Retrieved from http://www.historie.hranet.cz/heraldika/jh/JH_2004_1.pdf
3. Finanční správa. (2021). *Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní*. Retrieved from <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocet-kraju-a-obci-3736>
4. Ministerstvo financí České Republiky. (2020). Online. Retrieved from <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/danova-revoluce-se-blizi-40169>
5. Ministerstvo vnitra České Republiky. (2018). *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Online. Retrieved from <https://www.mvcr.cz/soubor/rozpocetove-hospodareni-pro-zastupitele-obci.aspx>
6. Národní rozpočtová rada. (2021). Online. Retrieved from <https://unrr.cz/tlak-na-ceske-verejne-finance-se-stupnuje-za-jediny-rok-se-naraz-na-dluhovou-brzdu-priblizil-o-temer-dve-dekady/>
7. Srubec. (2021). Online. Retrieved from <https://www.srubec.cz/program-rozvoje-obce-srubec-2021-2027/ds-1062>
8. Srubec. (2021). Online. Retrieved from <https://www.srubec.cz/program%2Drozvoje%2Dsportu%2D2021%2D2025/ds-1063/archiv=0>
9. Srubec. (2021). Online. Retrieved from <https://www.srubec.cz/rozpocety%2Dobce/ds-56/p1=65>

10. Svaz měst a obcí České republiky. (2021). *Navýšení RUD ve prospěch obcí již ve Sbírci zákonů*. Retrieved from <https://www.smocr.cz/cs/cinnost/financovani-obci/a/navyseni-rud-ve-prospech-obci-jiz-ve-sbirce-zakonu>)
11. Svaz měst a obcí České republiky. (2018). *Vývoj RUD v ČR*. Retrieved from <https://www.smscr.cz/cz/kalkulacky/vyvoj-rud-v-cr>
12. Veřejná správa online. *Deník veřejné správy*. (1999). Online. Retrieved from <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6488036>
13. Veřejná správa online. *Deník veřejné správy*. (2017). Online. Retrieved from <http://denik.obce.cz/>
14. Veřejná správa online. *Deník veřejné správy*. (2011). Online. Retrieved from <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6488036>

Zákony:

1. Zákon 89/2012 Sb. občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
3. Zákon č. 95/2021 Sb., o kompenzačním bonusu pro rok 2021
4. Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákonů č. 320/2001 Sb. a č. 450/2001 Sb.
7. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákonů č. 492/2000 Sb. a č. 483/2001 Sb.
8. Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
9. Zákon 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
10. Zákon 483/2021 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění zákona č. 492/2000 Sb., zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

11. Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
12. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
13. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

13 Seznam obrázků, tabulek a grafů

TABULKA 1: SCHÉMA ROZPOČTU OBCE V ČR	27
TABULKA 2: PODÍLY OBCÍ NA SDÍLENÝCH DANÍCH	33
TABULKA 3: OBEC SRUBEC, KRAJ JIHOČESKÝ (NUTS CZ031)	42
TABULKA 4: DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBCE SRUBEC PRO OBDOBÍ 2011 - 2020.....	43
TABULKA 5: STRUKTURA DOMOVNÍHO FONDU	44
TABULKA 6: DOKONČENÉ BYTY V RODINNÝCH A BYTOVÝCH DOMECH ABSOLUTNĚ, 2015 - 2020.....	45
TABULKA 7: VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI V LETECH 2016 - 2020 (V %)	45
TABULKA 8: VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATEL SRUBCE K 31. 12. 2020	45
TABULKA 9: PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCI SRUBEC V LETECH 2016 - 2020.....	46
TABULKA 10: VÝVOJ ROZPOČTOVÉHO HOSPODAŘENÍ OBCE SRUBEC V LETECH 2016 - 2020 (V TIS. KČ) .	47
TABULKA 11: SROVNÁNÍ JEDNOTLIVÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ (V TIS. KČ.).....	49
TABULKA 12: PODÍL DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY (DPH) V % NA CELKOVÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMECH OBCE (V TIS. KČ)	50
TABULKA 13: PODÍL DANĚ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB (DPPO) A DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB (DPFO) V % NA CELKOVÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMECH OBCE (V TIS. KČ.).....	50
TABULKA 14: PODÍL SVĚŘENÝCH DANÍ (V %) NA CELKOVÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMECH OBCE (V TIS. KČ) ..	51
TABULKA 15: PODÍL DANÍ A POPLATKŮ Z VYBRANÝCH ČINNOSTÍ A SLUŽEB (V %) NA CELKOVÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMECH OBCE (V TIS. KČ.).....	51
TABULKA 16: MÍSTNÍ POPLATKY V LETECH 2016 - 2020	52
TABULKA 17: PŘIJATÉ TRANSFERY V LETECH 2016 AŽ 2020	55
TABULKA 18: PŘEHLED TRANSFERŮ ZA ROK 2020 (V TIS. KČ)	56
TABULKA 19: PŘÍJMY Z JEDNOTLIVÝCH DOTACÍ V ROCE 2021 (V KČ).....	57
TABULKA 20: SCHVÁLENÉ A SKUTEČNÉ VÝDAJE (V TIS. KČ).....	59
TABULKA 21: SROVNÁNÍ BĚŽNÝCH VÝDAJŮ (V TIS. KČ)	60
TABULKA 22: PŘEHLED KAPITÁLOVÝCH VÝDAJŮ (V TIS. KČ)	61
TABULKA 23: VÝPOČET VLIVU ZMĚNY DÍLČÍCH PŘÍJMŮ NA CELKOVÉ PŘÍJMY V ROCE 2020 OPROTI 2019 (V TIS. KČ)	65
TABULKA 24: VÝPOČET VLIVU ZMĚNY DÍLČÍCH VÝDAJŮ NA CELKOVÉ VÝDAJE V ROCE 2020 OPROTI 2019 (V TIS. KČ)	66
GRAF 1: HOSPODAŘENÍ ÚSC V LETECH 2013-2020.....	35
GRAF 2: POČET OBYVATEL V OBCI SRUBEC PODLE SČÍTÁNÍ LIDU V LETECH 1871 AŽ 2020.....	44
GRAF 3: STRUKTURA PŘÍJMŮ OBCE SRUBEC V LETECH 2016 – 2020 (V TIS. KČ)	48
GRAF 4: STRUKTURA VÝDAJŮ OBCE SRUBEC V LETECH 2016 – 2020 (V TIS. KČ.).....	48

GRAF 5: STRUKTURA VYBRANÝCH DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ (V TIS. KČ.)	52
GRAF 6: VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ OBCE SRUBEC (V TIS. KČ).....	53
GRAF 7: VÝVOJ NEDAŇOVÝCH PŘÍJMŮ OBCE SRUBEC (V TIS. KČ)	54
GRAF 8: STRUKTURA BĚŽNÝCH VÝDAJŮ	60
OBRÁZEK 1: STRUKTURA MAJETKU JAKO NÁSTROJE DOSAHOVÁNÍ CÍLŮ ROZVOJE.....	14
OBRÁZEK 2: ROZPOČTOVÝ CYKLUS	18
OBRÁZEK 3: STRUKTURA PŘÍJMŮ OBCE.....	21
OBRÁZEK 4: STRUKTURA VÝDAJŮ OBCE	26
OBRÁZEK 5: ERB OBCE SRUBEC.....	39
OBRÁZEK 6: PRAPOR OBCE SRUBEC	39
OBRÁZEK 7: POHLED NA OBEC SRUBEC.....	40

Použité zkratky

ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
OÚ	Obecní úřad
PRO	Program rozvoje obce
PRS	Plán rozvoje sportu
SDH Srubec	Sdružení dobrovolných hasičů Srubec
ZŠ	Základní škola

14 Seznam příloh

Příloha 1: Programové cíle z Programu rozvoje obce Srubec 2021 - 2027

Příloha 2: Plánované aktivity z Programu rozvoje sportu

Příloha 3: Řízený rozhovor

Příloha 1: Programové cíle z Programu rozvoje obce Srubec 2021 – 2027

PROGRAMOVÝ CÍL 1

1.1 Zkvalitnění infrastruktury obecních komunikací

- 1.1.1 Rekonstrukce místních komunikací, včetně dopravního značení
- konkrétní seznam bude projednán vždy na každé rozpočtové období
- 1.1.2 Opravy a údržba místních komunikací
- Řešení dopravy v klidu regulace parkování automobilů v obci
  - výstavba nových parkovacích ploch (výběr lokalit, projektová příprava)

1.2 Zajištění dopravní bezpečnosti v obci

- 1.2.1 Zajištění bezpečnosti bezmotorové dopravy
- realizace opatření pro zajištění bezpečnosti chodců a cyklistů
  - realizace dopravně-bezpečnostních opatření na průjezdních silničních komunikacích (chodníky, přechody pro chodce, měření rychlosti)
    - silnice č. II/157 (ul. Ledenická)
    - ul. Hodějovická
- 1.2.2 Podpora vybudování obchvatu obce
- omezení průjezdní dopravy, zvýšení dopravní bezpečnosti, zklidnění centrální části obce

1.3 Zkvalitnění technické infrastruktury a služeb

- 1.3.1 Rozvoj odpadového hospodářství (průběžné budování nových stanovišť polo-
podzemních kontejnerů na tříděný odpad a příp. rozšiřování kapacity stávajících)
- 1.3.2 Rozvoj veřejného osvětlení a sítě místního rozhlasu (modernizace a další rozšiřování)
- 1.3.3 Obnova vybavení technických služeb
- 1.3.4 Rekonstrukce vodojemu

1.4 Rozvoj vzdělávací infrastruktury a služeb

- 1.4.1 Doplnění vzdělávací infrastruktury
- dobudování tělocvičny k základní a mateřské škole
  - dobudování kuchyně s jídelnou k základní a mateřské škole
  - rozšíření MŠ Horní o další budovu
  - Rozšíření ZŠ na úplnou ZŠ
- 1.4.2 Doplnění nabídky preventivních a osvětových programů a programů dalšího vzdělávání
- využití kapacit vzdělávací infrastruktury mimo školní vyučování

1.5 Doplnění nabídky zájmových a rekreačních aktivit

- 1.5.1 Vybudování venkovního zázemí pro sport a volný čas
  - zázemí pro aktivní odpočinek (dětská hřiště, sportoviště, sportovní mobiliář, prvky moderních sportovních odvětví – workout, parkour)
    - lokalita Na Štětkách
    - lokalita Slunečná
    - ul. Hodějovická
  - vybudování cvičiště pro hasičský sport (výběr lokality, projektová příprava, realizace)
- 1.5.2 Vybudování multifunkčního centra
  - vnitřní kulturně-společenské zázemí obce – rozšíření budovy hasičské zbrojnice
- 1.5.3 Vytváření podmínek pro rozvoj zájmových a volnočasových aktivit
  - podpora rozvoje organizovaných sportovních a zájmových aktivit (kroužky pro děti)
  - podpora rozšíření nabídky kulturních a společenských akcí
  - podpora rozvoje aktivit občanské společnosti
- 1.5.4 Revitalizace veřejných prostranství
  - zkvalitnění veřejných prostranství a přírodního prostředí obce
    - odbahnění rybníka na Staré Pohůrce
    - rekultivace a revitalizace území bývalého odkaliště (společný projekt města České Budějovice a obcí Srubec a Staré Hodějovice)
    - revitalizace centrální části obce (specifikace pojetí, územní řešení, realizace)

1.6 Posílení výkonu veřejné správy obce

- 1.6.1 Personální posílení obecního úřadu
  - rozšíření personální kapacity obecního úřadu (sekretariát starostky)
- 1.6.2 Rekonstrukce a rozšíření prostor budovy obecního úřadu

PROGRAMOVÝ CÍL 2

2.1 Podpora rozvoje komerční vybavenosti v obci

- 2.1.1 Vytváření podmínek pro rozvoj služeb v obci
  - vytváření prostorových podmínek pro rozvoj komerční občanské vybavenosti
  - zmapování podnikatelské základny v obci
  - propagace podnikatelských subjektů obcí (web, tisk, obecní akce)
  - spolupráce obce s podnikateli (společné akce)

Zdroj: Srubec (2021)

Příloha 2: Plánované aktivity z Programu rozvoje sportu

Program rozvoje sportu – aktivity

Realizaci Plánu rozvoje sportu koordinuje obec Srubec. Náklady jsou stanoveny odhadem na základě zkušeností s provozem a jinými investičními projekty v oblasti sportu a tělovýchovy. Přesné finanční ohodnocení jednotlivých projektů bude předmětem schvalovacího procesu v zastupitelstvu obce Srubec.

Tabulka 26: Plánované aktivity na období

Označení:	OP01 – Údržba stávajících sportovních areálů a zařízení
Popis:	Péče o stávající sportovní areály a zařízení v majetku obce, podpora péče o sportovní infrastrukturu v majetku sportovních organizací, které poskytují možnosti organizovaného i neorganizovaného sportování a umožňují využívání sportovišť široké veřejnosti; spolupráce obce a organizací poskytujících prostory pro sportování veřejnosti.
Aktivity:	<p>A01.1 - Rekonstrukce fotbalového areálu TJ Slavoj Srubec</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Oprava střechy včetně ekologické likvidace krytiny fotbalového hřiště ✓ Provoz a údržba fotbalového hřiště, fungování oddílů ✓ Rekonstrukce chodníku kolem budovy šaten a klubovny na hřišti ✓ Výstavba zavlažovacího systému trávníku fotbalového hřiště ✓ Rekonstrukce zázemí pro rozhodčí a rozšíření šaten <p>Odhad nákladů: investice: 1.400.000,- Kč provoz a údržba: 140.000,- Kč / ročně</p> <p>Financování: obec Srubec, TJ Slavoj Srubec, dotační tituly</p> <p>A01.2 – Rekonstrukce stávajícího zázemí pro hasičský sport (SDH Srubec)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Provoz a údržba návsi ✓ Rekonstrukce hasičské zbrojnice <p>Odhad nákladů: investice: 10.000.000,- Kč provoz a údržba: 140.000,- Kč / rok</p> <p>Financování: dotační tituly, obec Srubec</p> <p>A01.3 – Spolupráce obce a sportovních organizací</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ účelová finanční podpora sportovních organizací, které v rámci sportu pro všechny zajišťují podmínky pro organizované i neorganizované formy sportování ✓ provozní finanční podpora organizacím, které v rámci sportovních aktivit pravidelně pracují s dětmi a mládeží ✓ vzájemná organizační spolupráce (organizace realizují sportovní a společensko-sportovní aktivity) ✓ metodická podpora sportovních organizací zejména v oblasti získávání dotačních prostředků na sportovní aktivity / infrastrukturu <p>Odhad nákladů: 300.000,- Kč / rok</p> <p>Financování: Obec Srubec</p>

Zdroj: Srubec (2021)

Příloha 3: Řízený rozhovor

Řízený rozhovor proběhl dne 11. 3. 2021 na Obecním úřadě Srubec s paní starostkou Lenkou Malou.

Kdo sestavuje rozpočet pro obec Srubec?

Rozpočet sestavuji já s paní účetní a členy finančního výboru.

Na základě čeho je rozpočet sestavován?

Vychází se především ze stávajících příjmů a výdajů, tedy ze skutečností předešlého roku, ke kterým se přidají plánované investice obce. Rozpočet sestavujeme v listopadu, kdy známe data do října a procentuálně si dopočítáme chybějící dva měsíce. Z toho následně sestavíme rozpočet na další rok.

Rozpočet je v průběhu roku upravován rozpočtovými opatřeními. Kolik se jich tak ročně uskuteční a na čem je to závislé?

Ročně máme kolem 15 rozpočtových opatření, někdy i více. Mezi příčiny tvorby rozpočtových opatření patří většinou neočekávané výdaje nebo získání dotace.

Máme za sebou nelehké období, do kterého jsme se dostali v roce 2020 důsledkem protiepidemických opatření koronaviru. Jak vy zaznamenáváte finanční situaci obce?

V médiích bylo uváděno, že obce budou kráceny, ale nebylo to tak markantní, jak se předpokládalo. V roce 2020 byly sice pokráčeny daňové příjmy, ale díky jednorázovému příspěvku obcím a velké spoustě uvolněných dotací, nás tato doba nijak neohrozila. Na dotacích jsme v roce 2020 získali téměř 32 mil. Kč a díky neustálému nárůstu obyvatel v obci získáváme z daňových příjmů stále více do obecního rozpočtu.

Zmiňujete, že rok 2020 byl velmi úspěšný v získávání dotací. Mohu se zeptat, zda akce, na které byly dotace získány, máte zaznamenané v koncepcích plánu rozvoje obce?

Ano, zajisté. Máme nově zpracovaný Program rozvoje obce Srubec na období 2021 – 2027 a Program rozvoje sportu na období 2021 – 2025. Tyto koncepce byly zpracovány na aktuálně požadovaný rozvoj obce.